

EKKA kõrghariduse hindamise nõukogu istungi protokoll

02/02/2018

Nõukogu istung toimus 2. veebruaril 2018. a Tallinnas. Istung algas kell 10.30 ja lõppes kell 14.30. Osa võtsid nõukogu liikmed Kadri Karp (va pp 1, 2 ja 5), Maaja-Katrin Kerem, Katrina Koppel, Tõnu Meidla (va pp 4, 7, 8, 11, 13), Tauno Otto (va pp 6), Alari Purju, Jaanus Pöial (va pp 6), Liina Siib, Ants Sild. Puudusid nõukogu liikmed Ain Aaviksoo, Krista Jaakson ja Katrin Poom-Valickis. Istungist võtsid osa ka EKKA töötajad Heli Mattisen, Lagle Zobel ja Hillar Bauman. Istungit juhatasid Tõnu Meidla ja Maaja-Katrin Kerem. Protokollis nõukogu sekretär Hillar Bauman.

Päevakorras olid järgmised küsimused:

- 1) Tallinna Ülikool; kõrvaltingimuse täitmine; sotsiaalteadused ÕKH (uuesti)
  - 2) Tallinna Tervishoiu Kõrgkool; kõrvaltingimuse täitmine; tervishoid ÕKH
  - 3) Uue institutsionaalse akrediteerimise regulatsiooni kinnitamine
  - 4) Tartu Ülikool; Tehnika, tootmine ja tehnoloogia; DOK ÕKH
  - 5) Eesti Maaülikool; Tehnika, tootmine ja tehnoloogia; DOK ÕKH
  - 6) Tallinna Tehnikaülikool; Tehnika, tootmine ja tehnoloogia; DOK ÕKH
  - 7) Tartu Ülikool; Meditsiin; DOK ÕKH
  - 8) Tartu Ülikool; Sport DOK ÕKH
  - 9) Tallinna Ülikool; Tervishoid ÕKH
  - 10) Tallinna Ülikool; Kunstid ÕKH
  - 11) Tartu Ülikool; Kunstid ÕKH
  - 12) Tartu Kõrgem Kunstikool; Kunstid ÕKH
  - 13) Tartu Ülikool; Muusika ja teatrikunst ÕKH
  - 14) Tallinna Ülikool; Muusika ja teatrikunst ÕKH
  - 15) Tartu Ülikool; tegevuskava; institutsionaalne akrediteerimine
  - 16) Tallinna Tehnikaülikool; tegevuskava; institutsionaalne akrediteerimine
  - 17) Tallinna Tehnikakõrgkool; tegevuskava; institutsionaalne akrediteerimine
  - 18) Sisekaitseakadeemia; tegevuskava; sisekaitse ning ärindus ja haldus ÕKH
  - 19) Tallinna Tervishoiu Kõrgkool; tegevuskava; tervishoid ja meditsiin ÕKH
  - 20) Tartu Tervishoiu Kõrgkool; tegevuskava; tervishoid ÕKH
  - 21) Tartu Ülikool; tegevuskava; tervishoid ÕKH
-
- 1) Nõukogu arutas **Tallinna Ülikooli sotsiaalteaduste õppekavagrupi kvaliteedihindamise kõrvaltingimuse täitmise dokumente** ja leidis, et olukorras, kus puudub selgus Rahvusvaheliste suhete magistriõppekava täitmise kaasatud õppejõudude töölepingute lõppemise ja konkursside väljakuulutamise osas, ei ole võimalik kõrvaltingimuse täitmist hinnata. Sellega seoses otsustas nõukogu hääletega 8 poolt ja 0 vastu pikendada kõrvaltingimuse täitmise

tähtaega ja paluda Tallinna Ülikooli esitada andmed õppekava läbiviivate õppejõudude koosseisu kohta seisuga 01.09.2018. Nõukogu palub uued andmed esitada hiljemalt 15.09.2018.

- 2) Nõukogu arutas **Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli tervishoiu õppekavagrupi kvaliteedihindamise kõrvaltingimuse täitmise** dokumente ning otsustas häälega 8 poolt ja 0 vastu, et seatud kõrvaltingimus on täidetud.
- 3) Nõukogu arutas dokumenti „Institutsionaalse akrediteerimise juhend“ ning otsustas selle häälega 9 poolt ja 0 vastu kinnitada. Dokumendi terviktekst on kättesaadav EKKA kodulehel.
- 4) Nõukogu arutas **Tartu Ülikooli tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedihindamise** dokumente.

Lähtuvalt ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punktides 3.7.3 ja 3.7.1 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi “Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine” punktist 40.1 sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Tartu Ülikool kooskõlastas EKKAgas õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 9.01.2017.
2. EKKA juhataja kinnitas 28.08.2017 korraldusega Tartu Ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooli ja Eesti Maaülikooli tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedihindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Mark G Richardson	komisjoni esimees, Professor Emeritus; University College Dublin (Iirimaa)
Simo-Pekka Hannula	professor, Aalto University (Soome)
Klaus Hellgardt	professor, Imperial College London (Suurbritannia)
Marios Kassinopoulos	professor, Cyprus University of Technology (Küpros)
Pille Meier	Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit, tööstus- ja haridusvaldkonna teemajuht (Eesti)
Henrik Persson	doktorant, Lund University (Rootsi)
Jan-Eric Ståhl	professor, Lund University (Rootsi)

3. Tartu Ülikool esitas tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupis hindamisele järgmise doktoriõppekava:

Tehnika ja tehnoloogia (doktoriõpe)

4. Tartu Ülikool esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 17.07.2017, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 22.08.2017.

5. Hindamiskülastus Tartu Ülikoolis toimus 17.10.2017.
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 9.12.2017, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 9.12.2017 ja millele Tartu Ülikool esitas vastuse 20.12.2017.
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 8.01.2018. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 18.01.2018.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 02.02.2018 istungil 8 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Tartu Ülikooli tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõpet puudutavad tugevused, soovitused ning parendusvaldkonnad.

Üldised soovitused seoses teaduse ja doktoriõppe rahastamisega

- 1) Riiklikus teadus- ja arendustegevuse (edaspidi TA) finantseerimissüsteemis on probleemiks rahastuse üldine tase ning konkurentsipõhise rahastuse ebaproportsionaalselt kõrge osakaal võrreldes baasfinantseerimisega, mis toob kaasa süstemaatilisi negatiivseid tagajärgi. Kokkulepitud arengueesmärkide saavutamiseks oleks vajalik tõsta konkurentsipõhise rahastuse arvelt baasfinantseerimise osakaalu seniselt kolmekümnelt protsendilt ligi kuuekümnele protsendile. Soovitav on aastaks 2020 tõsta TAL investeeringute osakaal avalik-õiguslikes ülikoolides ühe protsendini SKP-st, eraldades selleks sihtotstarbeliselt ühe kolmandiku konkurentsikavas „Eesti 2020“ välja ette nähtud vahenditest.
- 2) Doktorantide toetus on Eesti üldist elukallidust arvesse võttes liiga madal. See on toonud kaasa nõu hobitudengite pealekasvu (mida vaikumisi aktsepteeritakse), kes käivad õpingute kõrvalt majanduslikel põhjustel ka täiskohaga tööl ning kellel pole seetõttu võimalik piisaval määral teadustööga tegeleda ja ülikooliellu panustada. Madala toetuse tõttu ei väärtustata doktorandi positsiooni Eestis piisavalt, mistõttu on doktoriõppekavadele keeruline värvata ja hoida neil alal parimaid üliõpilasi. Eelnevast lähtuvalt on soovitav tõsta ülikoolide teadus- ja arendustegevusteks tehtavaid riiklikke investeeringuid vähemalt ühe protsendini SKP-st. Suurendatud investeeringutest on soovitav eraldada teatav osa sihtotstarbeliselt doktorantide toetuse tõstmiseks vähemalt 1100 euronit kuus (selline summa on tänu lisarahastusele vähemalt ühes avalik-õiguslikus ülikoolis doktorandi toetuse baasmääraks) niipea, kui võimalik.

Üldised parendusvaldkonnad ja soovitused tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppes Tartu Ülikoolis, Eesti Maaülikoolis ja Tallinna Tehnikaülikoolis

- 1) Lisatasu väljateenimiseks peavad täiskoormusega doktorandid mõnikord täitma suuremahulisi õpetamisülesandeid, mistõttu nende töökoormus võib muutuda liiga suureks. Seetõttu ei pruugi neile jääda piisavalt aega teadustööks, mis hakkab omakorda mõjutama õpingute õigeaegset lõpetamist.
- 2) Kuna doktorantide sissetulekud on osaliselt seotud teadusgrantidega, võivad nende doktoritöö koha pealt kesksed uurimisküsimused jääda grandide teemadest välja. See võib jätta ilma vabadusest pühendada aega ja teadustöö ressursse teadushüpoteeside sõltumatule uurimisele.
- 3) Doktorantide värbamispraktika ei ole läbipaistev, mis võib ülikoolide jaoks tuua kaasa parima kvalifikatsiooniga kandidaatide võimaliku kaotuse. Soovitav on iga riiklikult rahastatud doktoriõppekava aegsasti rahvusvaheliselt turustada, tuues välja uurimisprojektile spetsiifilised

kohustuslikud ja soovituslikud kriteeriumid. Kandidaate peaks hindama instituudi doktoriõppekomitee vastavalt läbipaistvalt avalikustatud kriteeriumidele ja pakutavatele kohtadele, andes kandidaatidele viimaste taotlusel tagasisidet. Välisdoktorantidele võrdsete võimaluste tagamiseks peaks doktorantide värbamistsükkel olema kooskõlas rahvusvahelise praktikaga.

- 4) Akadeemiliste töötajate karjääriarengut võib hakata takistama olukord, kus neil ei ole võimalik enne teadusrahastust saada, kui nad on põhijuhendajana doktoritöid juhendanud, kuid selleks, et neid põhijuhendajaks määrataks, tuleb neil eelnevalt teadusrahastus hankida.
- 5) Eesti ühiskonnas ja tööstuses ei väärtustata praegu piisavalt kõrgelt kvalifitseeritud teadustöötajaid. Soovitav on parandada ülikoolide ja tööstuse vastastikust koostööd – näiteks võiks tehnoloogiainstituudid asutada nõuandvad kogud, kuhu kuuluvad tehnoloogiateenuseid osutavate tööstusharude esindajad. Samuti on soovitav töötada avalik-õiguslikes ülikoolides välja Taani mudelil põhinevad tööstusliku doktoriõppe pilootõppekavad, mille doktorandid veedaksid umbes poole oma ajast ülikoolis ja poole tööstusettevõttes.
- 6) Doktorantide õpikogemuse rahvusvahelistumine toimub aeglaselt. Lõpetajate rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmiseks on ülikooli juhtkonnal soovitav uurida välja, millised takistused mõjutavad doktorantide õpikogemuse rahvusvahelistumist ning töötada välja proaktiivsed meetmed kaasavama õpikeskkonna loomiseks. Eesmärgiks tuleks seada, et erinevate kultuuride integratsioon ja mitmekesine õpikogemus muutuksid doktorantide jaoks kollegiaalse ja arutelusid ärgitava õpikeskkonna igapäevaseks osaks.
- 7) Doktorikoolide jätkusuutlikkusele kujutab võimalikku ohtu Euroopa Liidu finantseerimise lõppemine. Soovitav on rahastamismudel üle vaadata, et teha kindlaks doktorikoolide võrgustiku jätkusuutlik mudel ajaks, mil Euroopa Regionaalarengu Fondi toetus otsa saab.
- 8) Et parandada doktorikoolides osalevate ülikoolide vahelist koostööd, peaks partnerülikoolide ühistegevuste jaoks vajalik rahastamine toimuma õiglastel alustel. Doktorikoolidele tuleks anda ka võimalus töötada välja ühised kursused, mida võiksid võtta osalevate ülikoolide üliõpilased. E-õppe komponendi lisamine koostööle hoiaks ära nappide ressursside dubleerimise ja võimaldaks tagada erikursustel üliõpilaste kriitilise massi.
- 9) Tenuurile üleminek võib tuua kaasa ettearvamatuid tagajärgi. Et tagada nii doktorantide juhendamise kui teadustöö võrdväärne areng, peaks õppejõudude töökoormus hõlmama nii õpetamis- ja teadustegevust kui innovatsiooni ilma võimaluseta ühest valdkonnast lihtsalt „välja astuda“. Õppejõudude värbamis- ja edutamispoliitika peaks peegeldama suutlikkust ja tulemuslikkust kõigis eelnimetatud aspektides.
- 10) Doktoriõppe võimalusi ei kasutata piisavalt ära kõrgetasemelise töö- ja tervisekultuuri väljaarendamiseks Eesti tööstuses. Soovitav on doktorantide oskusi ja teadmisi pärast ohutusinfotunde formaalselt hinnata.

Tartu Ülikooli tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppe täiendavad tugevused ja parendusvaldkonnad

Tugevused

- 1) Doktoriõpinguteks on olemas kõrgetasemeline taristu. Euroopa Liidu struktuurivahendeid kasutatakse edukalt ülikoolidevahelistes doktorikoolides.
- 2) Toimub regulaarne enesehindamine, mille käigus mõõdetakse doktoriõppe tulemusi ja efektiivsust.
- 3) Olemas on tugisüsteem koostöösuhete loomiseks tööturu ja tööstusega, kommunikatsioonioskuste parandamiseks ning teaduse populariseerimiseks.
- 4) Välja on töötatud ja rakendatakse meetmeid õppejõudude õpetamispädevuse parandamiseks.

- 5) Laboratooriumid on hästi varustatud täiendavate tuumiklaboritega nagu proteoomika, rakendusviroloogia ja teadusaparatuuri ehitamise tuumiklaborid, mis võimaldavad lihtsat juurdepääsu keerukatele tehnoloogiatele, soodustades seeläbi koostööd ja tõstes ülikooli nähtavust tänu välisriikides pakutavatele teenustele.
- 6) Tehnika ja tehnoloogia doktoriõppekava teadus- ja õppekeskkond asub Tehnoloogiainstituudis, mille rahastus on seitsmekümne protsendi ulatuses teaduspõhine.
- 7) Rahastuse järjepidevus kõrgetasemeliste doktoriõpingute läbiviimiseks vajaliku taristu säilitamiseks ja arendamiseks, on tagatud usaldusväärse finantsjuhtimise ja -distsipliini abil kõigil tasanditel. TÜ on riikliku rahastamismudeli osas nii baas- kui tulemuspõhise finantseerimise koha pealt heal positsioonil, samuti on olemas märkimisväärne omakapital.
- 8) Nõutud kolmest artiklist ühe asemel on doktorandil võimalik esitada ka patenditaotlus.
- 9) Tehnoloogiainstituudi töö on hästi korraldatud ning selle kõigi liikmete vahel valitsevad tihedad ja kollegiaalsed suhted. Töökoormus on ühtlaselt jaotatud.
- 10) Kõik juhendajad on rahvusvahelise kogemusega.
- 11) Doktorandid teevad koostööd mitmete projektide raames, mis võimaldab neil olla erinevate artiklite kaasautoriks. See omakorda vähendab individuaalset survet avaldada oma doktoritöö alusena kolm teadusartiklit.
- 12) Kiiduväärt on akadeemiliste mentorite kasutamine, kelle ülesandeks on aidata doktorantidel oma õpinguid järje peal hoida.
- 13) Doktorantide õpirännet soositakse ja toetatakse. Doktorandid osalevad mobiilsusprogrammides, veetes vähemalt ühe semestri välismaal õppides.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Doktoriõpingute keskmine kestus on küllalt pikk, arvestades, et doktoritöö võib esitada kaitsmisele pärast seda, kui on koostatud kolm teadusartiklit. Soovitav on õppeaega lühendada. Selleks tuleks võrrelda Eesti ülikoolide parimaid praktikaid, üliõpilaste rahastamise korraldust ja töödejaotust uurimisgruppide tasandil. Samuti on vaja tagada, et doktoriprojekt jääb doktoriprojektiks, mille eest vastutab doktorant, mitte osaks õppejõu teadustööst.
- 2) Soovitav on parandada õppekava sidusust. Tuvastada tuleks moodulid, mida praktikas haruharva pakutakse ja need avalikust nimistust eemaldada. Samuti tuleks süstemaatiliselt vaadata üle sama õppekava raames loetavate õppeainete sisu ja väljundid, et materjale mitte dubleerida.
- 3) Kuna iga doktoranti finantseeritakse erinevast allikast, on nende toetussüsteemi struktuur keeruline. See omakorda tähendab, et puudub ühtne seisukoht, kuidas üldine doktoranditoetus kujunema peaks. Kaaluda võiks standardse doktoranditoetuse sisseseadmist, mis on proportsionaalne ja konkurentsivõimeline Eesti keskmise põhipalgaga.
- 4) Üldiselt võiks laborites parandada ohutuskultuuri. See eeldab peamiselt täiendavat koolitust ja aruandlust, näiteks iga-aastaseid tervise- ja ohutuskatseid, tegevusriskide hindamist (dokumentatsiooni), dokumenteeritud tööpõhimõtete väljatöötamist (standardne töökord) ja selge poliitika sisseviimist individuaaltöö ja heade laboritavade osas (laborikilte, kaitseprillide, kinnaste jne. kandmine).
- 5) Õppemoodulid, mida ei loeta inglise keeles, tuleks pakutavate õppeainete nimistust eemaldada. Soovitav on pakkuda lisaks õppeaineid, mis valmistavad doktorante ette tööks ka väljaspool akadeemilist maailma.
- 6) Mitte alati pole selge, et doktoritöö on doktorandi iseseisev uurimistöö, kuna selle taga on sageli palju kaasautoreid suurest uurimisgrupist. Soovitav on kavandada doktoritöö projektid selliselt, et doktorandil oleks võimalik võtta esimese autorina põhivastutus vähemalt kolme eelretsenseeritava teadusartikli eest nelja õpinguaasta jooksul.

- 7) Uute õppejõudude väljakoolitamine toimub doktorantide esmase kaasjuhendamise kaudu, mistõttu nende omandatud juhendamisoskused sõltuvad suuresti kogenumate kolleegide vastavatest oskustest. Soovitav on pakkuda kõigile võimalikele juhendajatele selle kõrvalt ka põhjalikku juhendamiskoolitust.
  - 8) Õppejõududele tuleks pakkuda senisest enam võimalusi oma õpetamisoskuste arendamiseks.
  - 9) Välja võib tuua teatava huvide konflikti doktorandile esitatud kolme teadusartikli avaldamise nõude ning tema juhendaja soovi vahel avaldada artikkel (nii enda kui ülikooli rahvusvahelise maine tõstmiseks) võimalikult suure mõjuga ajakirjas, mis omakorda nõuab põhjalikumat eeltööd selle ettevalmistamisel. Kuna on selge, et teaduse tulemuslikkuse hindamisel eelistatakse artiklite arvukusele nende rahvusvahelist mõju, tuleks kaaluda doktorantidele seatud kolme artikli avaldamise nõude paindlikumat tõlgendamist.
- 10.** Dokumendi „Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine“ p 40 sätestab, et hindamisnõukogu kinnitab hindamisaruande kolme kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.
- 11.** Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele ning:

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Tartu Ülikooli tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedi hindamine läbi 7 aasta pärast

Otsus võeti vastu 8 poolthäälega. Vastu 0.

- 12.** Nõukogu teeb Tartu Ülikoolile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 02.02.2019 tegevuskava aruandes toodud parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
- 13.** Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Nõukogu saadab vaide EKKA hindamisnõukogu vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.

Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

- 5) Nõukogu arutas **Eesti Maaülikooli tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedihindamise** dokumente.

Lähtuvalt ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punktides 3.7.3 ja 3.7.1 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi “Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine” punktist 40.1 sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Eesti Maaülikool kooskõlastas EKKAgas õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 9.01.2017.
2. EKKA juhataja kinnitas 28.08.2017 korraldusega Tartu Ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooli ja Eesti Maaülikooli tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedihindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Mark G Richardson	komisjoni esimees, Professor Emeritus; University College Dublin (Iirimaa)
Simo-Pekka Hannula	professor, Aalto University (Soome)
Klaus Hellgardt	professor, Imperial College London (Suurbritannia)
Marios Kassinopoulos	professor, Cyprus University of Technology (Küpros)
Pille Meier	Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit, tööstus- ja haridusvaldkonna teemajuht (Eesti)
Henrik Persson	doktorant, Lund University (Rootsi)
Jan-Eric Ståhl	professor, Lund University (Rootsi)

3. Eesti Maaülikool esitas tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupis hindamisele järgmise doktoriõppekava:

Tehnikateadus (doktoriõpe)

4. Eesti Maaülikool esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 17.07.2017, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 22.08.2017.
5. Hindamiskülastus Eesti Maaülikoolis toimus 18.10.2017.
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 9.12.2017, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 9.12.2017 ja millele Eesti Maaülikool esitas vastuse 20.12.2017.
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 8.01.2018. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 18.01.2018.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 02.02.2018 istungil 8 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Eesti Maaülikooli tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppet puudutavad tugevused, soovitud ning parendusvaldkonnad.

Üldised soovitused seoses teaduse ja doktoriõppe rahastamisega

- 1) Riiklikus teadus- ja arendustegevuse (edaspidi TA) finantseerimissüsteemis on probleemiks rahastuse üldine tase ning konkurentsipõhise rahastuse ebaproportsionaalselt kõrge osakaal võrreldes baasfinantseerimisega, mis toob kaasa süstemaatilisi negatiivseid tagajärgi. Kokkulepitud arengueesmärkide saavutamiseks oleks vajalik tõsta konkurentsipõhise rahastuse arvelt baasfinantseerimise osakaalu seniselt kolmekümnelt protsendilt ligi kuuekümmenele protsendile. Soovitatav on aastaks 2020 tõsta TAL investeeringute osakaal avalik-õiguslikes ülikoolides ühe protsendini SKP-st, eraldades selleks sihtotstarbeliselt ühe kolmandiku konkurentsikavas „Eesti 2020“ välja ette nähtud vahenditest.
- 2) Doktorantide toetus on Eesti üldist elukallidust arvesse võttes liiga madal. See on toonud kaasa nõu hobitudengite pealekasvu (mida vaikumisi aktsepteeritakse), kes käivad õpingute kõrvalt majanduslikel põhjustel ka täiskohaga tööl ning kellel pole seetõttu võimalik piisaval määral teadustööga tegeleda ja ülikooliellu panustada. Madala toetuse tõttu ei väärtustata doktorandi positsiooni Eestis piisavalt, mistõttu on doktoriõppekavadele keeruline värvata ja hoida neil alal parimaid üliõpilasi. Eelnevalt lähtuvalt on soovitatav tõsta ülikoolide teadus- ja arendustegevusteks tehtavaid riiklikke investeeringuid vähemalt ühe protsendini SKP-st. Suurendatud investeeringutest on soovitatav eraldada teatav osa sihtotstarbeliselt doktorantide toetuse tõstmiseks vähemalt 1100 euronit kuus (selline summa on tänu lisarahastusele vähemalt ühes avalik-õiguslikus ülikoolis doktorandi toetuse baasmääraks) niipea, kui võimalik.

Üldised parendusvaldkonnad ja soovitused tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppes Tartu Ülikoolis, Eesti Maaülikoolis ja Tallinna Tehnikaülikoolis

- 1) Lisatasu väljateenimiseks peavad täiskoormusega doktorandid mõnikord täitma suuremahulisi õpetamisülesandeid, mistõttu nende töökoormus võib muutuda liiga suureks. Seetõttu ei pruugi neile jääda piisavalt aega teadustöök, mis hakkab omakorda mõjutama õpingute õigeaegset lõpetamist.
- 2) Kuna doktorantide sissetulekud on osaliselt seotud teadusgrantidega, võivad nende doktoritöö koha pealt kesksed uurimisküsimused jääda grandide teemadest välja. See võib nad jätta ilma vabadusest pühendada aega ja teadustöö ressursse teadushüpoteeside sõltumatule uurimisele.
- 3) Doktorantide värbamispraktika ei ole läbipaistev, mis võib ülikoolide jaoks tuua kaasa parima kvalifikatsiooniga kandidaatide võimaliku kaotuse. Soovitatav on iga riiklikult rahastatud doktoriõppekava aegsasti rahvusvaheliselt turustada, tuues välja uurimisprojektile spetsiifilised kohustuslikud ja soovituslikud kriteeriumid. Kandidaate peaks hindama instituudi doktoriõppekomitee vastavalt läbipaistvalt avalikustatud kriteeriumidele ja pakutavatele kohtadele, andes kandidaatidele viimaste taotlusel tagasisidet. Välisdoktorantidele võrdsete võimaluste tagamiseks peaks doktorantide värbamistsükkel olema kooskõlas rahvusvahelise praktikaga.
- 4) Akadeemiliste töötajate karjääriarengut võib hakata takistama olukord, kus neil ei ole võimalik enne teadusrahastust saada, kui nad on põhijuhendajana doktoritöid juhendanud, kuid selleks, et neid põhijuhendajaks määrataks, tuleb neil eelnevalt teadusrahastus hankida.
- 5) Eesti ühiskonnas ja tööstuses ei väärtustata praegu piisavalt kõrgelt kvalifitseeritud teadustöötajaid. Soovitatav on parandada ülikoolide ja tööstuse vastastikust koostööd – näiteks võiks tehnoloogiainstituudid asutada nõuandvad kogud, kuhu kuuluvad tehnoloogiateenuseid osutavate tööstusharude esindajad. Samuti on soovitatav töötada avalik-õiguslikes ülikoolides välja

Taani mudelil põhinevad tööstusliku doktoriõppe pilootõppekavad, mille doktorandid veedaksid umbes poole oma ajast ülikoolis ja poole tööstusettevõttes.

- 6) Doktorantide õpikogemuse rahvusvahelistumine toimub aeglaselt tempos. Lõpetajate rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmiseks on ülikooli juhtkonnal soovitatav uurida välja, millised takistused mõjutavad doktorantide õpikogemuse rahvusvahelistumist ning töötada välja proaktiivsed meetmed kaasavama õpikeskkonna loomiseks. Eesmärgiks tuleks seada, et erinevate kultuuride integratsioon ja mitmekesine õpikogemus muutuksid doktorantide jaoks kollegiaalse ja arutelusid ärgitava õpikeskkonna igapäevaseks osaks.
- 7) Doktorikoolide jätkusuutlikkusele kujutab võimalikku ohtu Euroopa Liidu finantseerimise lõppemine. Soovitatav on rahastamismudel üle vaadata, et teha kindlaks doktorikoolide võrgustiku jätkusuutlik mudel ajaks, mil Euroopa Regionaalarengu Fondi toetus otsa saab.
- 8) Et parandada doktorikoolides osalevate ülikoolide vahelist koostööd, peaks partnerülikoolide ühistegevuste jaoks vajalik rahastamine toimuma õiglastel alustel. Doktorikoolidele tuleks anda ka võimalus töötada välja ühised kursused, mida võiksid võtta osalevate ülikoolide üliõpilased. E-õppe komponendi lisamine koostööle hoiaks ära nappide ressursside dubleerimise ja võimaldaks tagada erikursustel üliõpilaste kriitilise massi.
- 9) Tenuurile üleminek võib tuua kaasa ettearvamatuid tagajärgi. Et tagada nii doktorantide juhendamise kui teadustöö võrdväärne areng, peaks õppejõudude töökoormus hõlmama nii õpetamis- ja teadustegevust kui innovatsiooni ilma võimaluseta ühest valdkonnast lihtsalt „välja astuda“. Õppejõudude värbamis- ja edutamispoliitika peaks peegeldama suutlikkust ja tulemuslikkust kõigis eelnimetatud aspektides.
- 10) Doktoriõppe võimalusi ei kasutata piisavalt ära kõrgetasemelise töö- ja tervisekultuuri väljaarendamiseks Eesti tööstuses. Soovitatav on doktorantide oskusi ja teadmisi pärast ohutusinfotunde formaalselt hinnata.

Eesti Maaülikooli tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppe täiendavad tugevused ja parendusvaldkonnad

Tugevused

- 1) Doktoriõpinguteks on olemas kõrgetasemeline taristu. Euroopa Liidu struktuurivahendeid kasutatakse edukalt ülikoolidevahelistes doktorikoolides.
- 2) Teadustöö tulemuste esitlemine rahvusvahelistel konverentsidel on nüüd doktoriõppekava kohustuslikuks osaks.
- 3) Teadustöö fookus – loodusvarade jätkusuutlikkus – vastab väga selgelt praegustele riiklikele, rahvusvahelistele ja ühiskondlikele prioriteetidele.
- 4) Uurimisgruppides valitseb hea töökeskkond, mis soodustab häid suhteid doktorantide ja juhendajate vahel. Doktorante kaasatakse iganädalaselt uurimisgrupi koosolekule ja seeläbi grupi igapäevatöösse.
- 5) Individuaalsed õppeplaanid toimivad hästi.
- 6) Juhendamise kvaliteet kajastub suures doktorantide osakaalus, kes lõpetavad oma õpingud kuni 6 aastaga (nominaalaeg + 2 aastat).
- 7) Uutele juhendajatele pakutakse eraldi juhendamisalaseid kursusi ja ka kaasjuhendamise võimalust.
- 8) Juhendamise efektiivsust võetakse arvesse õppejõudude atesteerimisel. Doktoriõpingute tulemuslikkust arvestatakse rahastuse eraldamisel instituutidele ning juhendajatele lisatasude määramisel.
- 9) Doktorantide atesteerimissüsteem toimib tõhusalt, andes juhendajatele konstruktiivset tagasisidet.
- 10) Doktorantide toetamiseks õpingute käigus on seatud sisse mitmetasandiline nõustamissüsteem.

- 11) Doktorantidele, kes töötavad õpingute ajal ka lektoritena, antakse võimalus võtta vaba semester, et neil oleks võimalik kaitsta oma doktoritöö nominaalaja vältel.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Kaaluda tuleb suuniste kehtestamist, mis sätestavad, et enne, kui mitme kaasautoriga teadusartikkel kvalifitseerub üheks doktorandilt nõutavast kolmest artiklist, peab olema tuvastatav, et doktorant on andnud sellesse piisavalt kaaluka panuse.
  - 2) Ülikooli juhtkond peaks viivitamatult tagama samaväärse rahalise toetuse kõigile kraadiõppuritele, isegi kui see toob kaasa ajutise doktorantide arvu vähenemise.
  - 3) Soovitav on sätestada nõue, et doktorandil oleks võimalik saada kohapealset juhendamist oma vahetus töökeskkonnas (laboris) ning soodustada talle võimaliku kaasjuhendaja määramist mõnest teisest, eelistatavalt välisülikoolist.
  - 4) Õppejõudude arendamisel tuleks pöörata senisest enam tähelepanu doktorantide kaugjuhendamisele (näiteks täiskohaga töötavate doktorantide puhul).
  - 5) Suurendada tuleb õppejõudude osalemist mobiilsusprogrammides ja kõrvaldada võimalikud probleemid, mis neid selles takistavad.
  - 6) Soovitav on integreerida omavahel kaudselt seotud uurimissuundi, vähendades uurimisvaldkondade arvu.
  - 7) Vajalik on käivitada programm, mille abil suurendada EMÜ doktoriõpingute atraktiivsust välisüliõpilaste silmis. Selleks tuleks viia läbi uuring rahvusvaheliste üliõpilaste õpikogemuse kõigi aspektide kohta ning kõrvaldada võimalikud takistused EMÜ muutumisel atraktiivseks sihtkohaks kõrgetasemelistele rahvusvahelistele doktorantidele.
- 10.** Dokumendi „Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine“ p 40 sätestab, et hindamisnõukogu kinnitab hindamisaruande kolme kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.
- 11.** Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele ning:

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Eesti Maaülikooli tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedi hindamine läbi 7 aasta pärast

Otsus võeti vastu 8 poolthäälega. Vastu 0.

12. Nõukogu teeb Eesti Maaülikoolile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 02.02.2019 tegevuskava aruandes toodud parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
13. Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Nõukogu saadab vaide EKKA hindamisnõukogu vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaidet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.

Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

6) Nõukogu arutas **Tallinna Tehnikaülikooli tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedihindamise** dokumente.

Lähtuvalt ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punktides 3.7.3 ja 3.7.1 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi "Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine" punktist 40.1 sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Tallinna Tehnikaülikool kooskõlastas EKKAga õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 9.01.2017.
2. EKKA juhataja kinnitas 28.08.2017 korraldusega Tartu Ülikooli, Tallinna Tehnikaülikooli ja Eesti Maaülikooli tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedihindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Mark G Richardson	komisjoni esimees, Professor Emeritus; University College Dublin (Iirimaa)
Simo-Pekka Hannula	professor, Aalto University (Soome)
Klaus Hellgardt	professor, Imperial College London (Suurbritannia)
Marios Kassinopoulos	professor, Cyprus University of Technology (Küpros)
Pille Meier	Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit, tööstus- ja haridusvaldkonna teemajuht (Eesti)
Henrik Persson	doktorant, Lund University (Rootsi)
Jan-Eric Ståhl	professor, Lund University (Rootsi)

3. Tallinna Tehnikaülikool esitas tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupis hindamisele järgmised doktoriõppekavad:

Keemia- ja materjalitehnoloogia (doktoriõpe)
Mehhanotehnika (doktoriõpe)
Energia- ja geotehnika (doktoriõpe)

4. Tallinna Tehnikaülikool esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 14.07.2017, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 22.08.2017.

5. Hindamiskülastus Tallinna Tehnikaülikool toimus 19. – 20.10.2017.
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 9.12.2017, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 9.12.2017 ja millele Tallinna Tehnikaülikool esitas vastuse 22.12.2017.
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 8.01.2018. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 18.01.2018.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 02.02.2018 istungil 7 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Tallinna Tehnikaülikooli tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõpet puudutavad tugevused, soovitused ning parendusvaldkonnad.

Üldised soovitused seoses teaduse ja doktoriõppe rahastamisega

- 1) Riiklikus teadus- ja arendustegevuse (edaspidi TA) finantseerimissüsteemis on probleemiks rahastuse üldine tase ning konkurentsipõhise rahastuse ebalproportsionaalselt kõrge osakaal võrreldes baasfinantseerimisega, mis toob kaasa süstemaatilisi negatiivseid tagajärgi. Kokkulepitud arengueesmärkide saavutamiseks oleks vajalik tõsta konkurentsipõhise rahastuse arvelt baasfinantseerimise osakaalu seniselt kolmekümnele protsendilt ligi kuuekümnele protsendile. Soovitav on aastaks 2020 tõsta TAL investeringute osakaal avalik-õiguslikes ülikoolides ühe protsendini SKP-st, eraldades selleks sihtotstarbeliselt ühe kolmandiku konkurentsikavas „Eesti 2020“ välja ette nähtud vahenditest.
- 2) Doktorantide toetus on Eesti üldist elukallidust arvesse võttes liiga madal. See on toonud kaasa nõu hobitudengite pealekasvu (mida vaikumisi aktsepteeritakse), kes käivad õpingute kõrvalt majanduslikel põhjustel ka täiskohaga tööl ning kellel pole seetõttu võimalik piisaval määral teadustööga tegeleda ja ülikooliellu panustada. Madala toetuse tõttu ei väärtustata doktorandi positsiooni Eestis piisavalt, mistõttu on doktoriõppekavadele keeruline värvata ja hoida neil alal parimaid üliõpilasi. Eelnevast lähtuvalt on soovitav tõsta ülikoolide teadus- ja arendustegevusteks tehtavaid riiklikke investeringuid vähemalt ühe protsendini SKP-st. Suurendatud investeringutest on soovitav eraldada teatav osa sihtotstarbeliselt doktorantide toetuse tõstmiseks vähemalt 1100 euronit kuus (selline summa on tänu lisarahastusele vähemalt ühes avalik-õiguslikus ülikoolis doktorandi toetuse baasmääraks) niipea, kui võimalik.

Üldised parendusvaldkonnad ja soovitused tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppes Tartu Ülikoolis, Eesti Maaülikoolis ja Tallinna Tehnikaülikoolis

- 1) Lisatasu väljateenimiseks peavad täiskoormusega doktorandid mõnikord täitma suuremahulisi õpetamisülesandeid, mistõttu nende töökoormus võib muutuda liiga suureks. Seetõttu ei pruugi neile jääda piisavalt aega teadustööks, mis hakkab omakorda mõjutama õpingute õigeaegset lõpetamist.

- 2) Kuna doktorantide sissetulekud on osaliselt seotud teadusgrantidega, võivad nende doktoritöö koha pealt kesksed uurimisküsimused jääda grandide teemadest välja. See võib nad jätta ilma vabadusest pühendada aega ja teadustöö ressursse teadushüpoteeside sõltumatule uurimisele.
- 3) Doktorantide värbamispraktika ei ole läbipaistev, mis võib ülikoolide jaoks tuua kaasa parima kvalifikatsiooniga kandidaatide võimaliku kaotuse. Soovitav on iga riiklikult rahastatud doktoriõppekava aegsasti rahvusvaheliselt turustada, tuues välja uurimisprojektile spetsiifilised kohustuslikud ja soovituslikud kriteeriumid. Kandidaate peaks hindama instituudi doktoriõppekomitee vastavalt läbipaistvalt avalikustatud kriteeriumidele ja pakutavatele kohtadele, andes kandidaatidele viimaste taotlusel tagasisidet. Välisdoktorantidele võrdsete võimaluste tagamiseks peaks doktorantide värbamistsükkel olema kooskõlas rahvusvahelise praktikaga.
- 4) Akadeemiliste töötajate karjääriarengut võib hakata takistama olukord, kus neil ei ole võimalik enne teadusrahastust saada, kui nad on põhijuhendajana doktoritöid juhendanud, kuid selleks, et neid põhijuhendajaks määrataks, tuleb neil eelnevalt teadusrahastus hankida.
- 5) Eesti ühiskonnas ja tööstuses ei väärtustata praegu piisavalt kõrgelt kvalifitseeritud teadustöötajaid. Soovitav on parandada ülikoolide ja tööstuse vastastikust koostööd – näiteks võiks tehnoloogiainstituudid asutada nõuandvad kogud, kuhu kuuluvad tehnoloogiateenuseid osutavate tööstusharude esindajad. Samuti on soovitatav töötada avalik-õiguslikes ülikoolides välja Taani mudelil põhinevad tööstusliku doktoriõppe pilootõppekavad, mille doktorandid veedaksid umbes poole oma ajast ülikoolis ja poole tööstusettevõttes.
- 6) Doktorantide õpikogemuse rahvusvahelistumine toimub aeglases tempos. Lõpetajate rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmiseks on ülikooli juhtkonnal soovitatav uurida välja, millised takistused mõjutavad doktorantide õpikogemuse rahvusvahelistumist ning töötada välja proaktiivsed meetmed kaasavama õpikeskkonna loomiseks. Eesmärgiks tuleks seada, et erinevate kultuuride integratsioon ja mitmekesine õpikogemus muutuksid doktorantide jaoks kollegiaalse ja arutelusid ärgitava õpikeskkonna igapäevaseks osaks.
- 7) Doktorikoolide jätkusuutlikkusele kujutab võimalikku ohtu Euroopa Liidu finantseerimise lõppemine. Soovitav on rahastamismudel üle vaadata, et teha kindlaks doktorikoolide võrgustiku jätkusuutlik mudel ajaks, mil Euroopa Regionaalarengu Fondi toetus otsa saab.
- 8) Et parandada doktorikoolides osalevate ülikoolide vahelist koostööd, peaks partnerülikoolide ühistegevuste jaoks vajalik rahastamine toimuma õiglastel alustel. Doktorikoolidele tuleks anda ka võimalus töötada välja ühised kursused, mida võiksid võtta osalevate ülikoolide üliõpilased. E-õppe komponendi lisamine koostööle hoiaks ära nappide ressursside dubleerimise ja võimaldaks tagada erikursustel üliõpilaste kriitilise massi.
- 9) Tenuurile üleminek võib tuua kaasa ettearvamatuid tagajärgi. Et tagada nii doktorantide juhendamise kui teadustöö võrdväärne areng, peaks õppejõudude töökoormus hõlmama nii õpetamis- ja teadustegevust kui innovatsiooni ilma võimaluseta ühest valdkonnast lihtsalt „välja astuda“. Õppejõudude värbamis- ja edutamispoliitika peaks peegeldama suutlikkust ja tulemuslikkust kõigis eelnimetatud aspektides.
- 10) Doktoriõppe võimalusi ei kasutata piisavalt ära kõrgetasemelise töö- ja tervisekultuuri väljaarendamiseks Eesti tööstuses. Soovitav on doktorantide oskusi ja teadmisi pärast ohutusinfotunde formaalselt hinnata.

Tallinna Tehnikaülikooli tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppe täiendavad tugevused ja parendusvaldkonnad

Tugevused

- 1) Doktoritõpinguteks on olemas kõrgetasemeline taristu. Euroopa Liidu struktuurivahendeid kasutatakse edukalt kõrgkoolidevahelistes doktorikoolides.
- 2) Doktorandid on töökeskkonnaga väga rahul, neid koheldakse uurimisgruppides kolleegidena.
- 3) Iga-aastane doktorantide atesteerimine toimib tõhusalt, tagades neile õigeaegse tagasiside edasijõudmise ja töö kvaliteedi kohta ja soodustades seeläbi õpingute nominaalajaga lõpetamist.
- 4) Tunnustust väärrib, et TTÜ on esimese avalik-õigusliku ülikoolina võtnud ühepoolselt kasutusele ühtse toetusstruktuuri kõikidele doktorantidele, mis on seotud elukallidusega. See võimaldab ausat konkurentsi tööstusega ning toob selgelt esile lõpetajate väärtuse ühiskonnale ja majandusele.
- 5) Paljud võtmealgatused, mis toetavad kvaliteetset doktoritõpet, on juba ellu viidud või neid viiakse parajasti ellu – näiteks doktorantidele ühtse toetussüsteemi kehtestamine, üleminek tenuurile, rangemate atesteerimisnõuete kehtestamine ja tööstusdoktorantuuride rolli suurendamine.
- 6) TTÜ inseneriteaduskonna restruktureerimine viieks instituudiks ja kaheks kolledžiks on olnud edukas.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) TTÜ-l on võimalus võtta juhtiv roll ülikoolide aktiivsemal panustamisel Eesti tööstuse arengusse, näiteks läbi tööstusdoktorantuuride.
- 2) Eesti haridussüsteemile tuleks kasuks, kui TTÜ jagaks oma parimaid praktikaid doktorikoolides toimuva koostöö raames ka teiste Eesti ülikoolidega.
- 3) Õppekavadele tuleks värvata senisest enam välisdoktorante.
- 4) Soovitatav on vaadata doktoritõppekavades üle 60 ainepunkti õppeainete jaotus erineva tasandi moodulite vahel.

KEEMIA- JA MATERJALITEHNOLOOGIA

Tugevused

- 1) Uurimistöö fookus on väljapoole suunatud, tulevikku vaatav ning avatud uutele ideedele ja algatustele.
- 2) Doktorantide uurimistöö tulemused on kasutatavad tootearenduses.
- 3) Õppekeskkond on väga kõrgel tasemel. Kõiki materjali- ja keskkonnatehnoloogia instituudi laboreid on lähiaastatel renoveeritud ning nende varustusse investeeritud üle kolme miljoni euro. Laborid on hästi sisse seatud, puhtad ja korras. Loengu- ja seminariruumid on hästi varustatud ja kaasaegsed. Tagatud on väga hea juurdepääs teadusandmebaasidele.
- 4) Õppejõud on kõrgelt kvalifitseeritud rahvusvaheliselt tunnustatud professionaalid.
- 5) Doktoritööde teemade ja juhendajate valik toimub konkurentsipõhiselt. See tagab doktorantidele prima kvaliteediga juhendamise.
- 6) Õppe- ja teadustöö on omavahel tugevalt integreeritud ning kõik õppejõud on tegevad doktorantide juhendajatena.
- 7) Hindamiskomisjonile avaldas muljet doktorantide entusiasm ja avatus. Doktorantidel oli oma õpikogemuse kohta öelda vaid kiidusõnu.
- 8) Väljalangevus on vähenenud.
- 9) Üliõpilastele pakutakse arvukalt rahastamisvõimalusi rahvusvahelise kogemuse saamiseks (õpiränne, konverentsid, töötoad jne).

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Soovitav on muuta sisseastumiskriteeriumeid doktoriõppekavale rangemaks, kuna praegune valik näib soovivat TTÜ enda magistrante.
- 2) Kohati on doktorantide arv ühe juhendaja kohta väga kõrge. Soovitav on läbivalt rakendada uusi reegleid, mille järgi võib ühel juhendajal olla kuni viis doktoranti.
- 3) TTÜ ohutuskultuuri võiks veelgi parandada, näiteks võiks potentsiaalsetelt mürgiste gaasidega töötamisel (päikese simulaatori puhul) olla kättesaadav UV-kaitse varustus ning paigaldatud sobiv gaaside tuvastamise süsteem (alarm). Samuti oleks hea hinnata tegevusriske, mida tööstuslikest tingimustest tavaliselt leitakse, ja mis oleks doktorantidele seega kasulik, kui üldised ohutuseksamid ja iga-aastased tuletõrjeõppused.
- 4) Soovitav oleks arendada välja õppevahendite hooldamise, ajakohastamise ja asendamise rahastusplaan, et vähendada sõltuvust konkurentsipõhisest riiklikust rahastusest.
- 5) Soovitav on viia läbi rohkem ühiseid projekte ettevõtetega, et toetada tööstusdoktorantuuri arengut ja vähendada sõltuvust EL projektirahadest.
- 6) Ei ole selge, kuidas õpetamiskoormust doktorantide vahel jaotatakse. Soovitav on panna paika selged reeglid iga doktorandi oodatava töökoormuse ning selle eest saadavate ainepunktide kohta ning määratleda ka maksimaalne õppetöökoormus.
- 7) Välisõppejõudude osakaal õppekaval on küllalt madal. Soovitav on välisõppejõudude hulka suurendada, et aidata kaasa kogu ülikooli rahvusvahelistumisele.
- 8) Tööstusdoktorantide puhul on olulisimaks küsimuseks ülikooliväliste juhendajate leidmine. Soovitav on süstemaatiliselt laiendada koostööd ettevõtetega, kus ülikooli vilistlased juba töötavad.

MEHCHANOTEHNIKA

Tugevused

- 1) Nii õppejõud kui doktorandid on rahul laborite ja õppevahendite seisukorraga. Uurimislaboreid uuendatakse jooksvalt TAL projektide vahenditest. Investeeringute jätkusuutlikkus on tagatud aastani 2023 läbi Tarkade tootmis- ja materjalitehnoloogiate arenduskeskuse (IMECC), mida toetavad läbi ühisprojektide üle kahekümne erineva ettevõtte.
- 2) Doktoritööde teemade ja juhendajate valik toimub konkurentsipõhiselt. See tagab doktorantidele parima kvaliteediga juhendamise.
- 3) Õppejõud osalevad doktoritööde kaitsmisel välismaal. TTÜ kaitsmiskomisjonides osalevad ja doktorantidele annavad loenguid samuti kõrgetasemelised välisteadlased.
- 4) Doktorandid on oma õpikogemuse osas väga positiivsed.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Kohati on doktorantide arv ühe juhendaja kohta liiga kõrge. Soovitav on läbivalt rakendada uusi reegleid, mille järgi võib ühel juhendajal olla kuni viis doktoranti. Samuti võiks igale doktorandile määrata rahvusvaheline kaasjuhendaja.
- 2) Doktorantide juhendamisel tuleks selgelt lähtuda headest praktikatest, mille osas on kokku lepitud Eesti avalik-õiguslike ülikoolide kvaliteedileppes.
- 3) Üle tuleks vaadata vastuvõtueeskirjad ja eeltingimused tööstusdoktorantuuri sisseastumisel. Kuna Euroopa Liidu rahastus lähiaastatel väheneb, tuleks praegust majanduslikku seisut arvesse võttes suurendada tööstusdoktorantuuri vastuvõetavate doktorantide hulka.

- 4) Doktorantidele ja õppejõududele tuleks luua paremad võimalused mobiilsusprogrammides osalemiseks.
- 5) Doktorantide isikliku arengu, hariduse ja doktoritöö kaitsmise seisukohast on oluline kõrgtehnoloogia kasutamise ja analüüsi oskus. Seetõttu võiks doktorantidele pakkuda õppekava raames näiteks SEM (skaneeriv elektronmikroskoop) kasutamise koolitust.
- 6) Õppekava raames oleks soovitatav õpetada doktorantidele ka projektitaotluste kirjutamist.
- 7) Oluline on valida doktoriõppe projekte hoolikalt, et nende läbiviimiseks oleksid kättesaadavad vajalikud seadmed.
- 8) Doktorantide õpetamiskoormus tuleks selgelt määratleda ning siduda neile antud õpetamiskohustused otseselt nende doktoritöö teemaga.
- 9) Soovitatav on kaasata õppetöösse senisest enam külalisõppejõude, näiteks teadlasi, kes töötavad kõrgtehnoloogilises tööstuses.
- 10) Soovitatav on teha tööstusega senisest aktiivsemat koostööd, et saada juurde doktoritöö teemasid ja juhendajaid väljastpoolt ülikooli – praegu on nende arv väga piiratud.
- 11) Õppe- ja teadustöö ei jäta õppejõududele alati piisavalt aega doktorantide juhendamiseks. Soovitatav on teha töökoormuses vajalikud ümberkorraldused, et tagada doktorantide kvaliteetne juhendamine.
- 12) Soovitatav on muuta vähemalt kuuajaline mobiilsusprogrammis osalemine doktorantide jaoks kohustuslikuks.
- 13) Paika tuleks panna selged juhtnöörid teadusaparatuuri käsitlemiseks, et oleks tagatud tööohutus.

ENERGIA-JA GEOTEHNIKA

Tugevused

- 1) Õppekava pakub doktorantidele erinevaid (rahalisi) võimalusi osaleda rahvusvahelistel konverentsidel ning mobiilsusprogrammides.
- 2) Õppekava ajakohastatakse, et muuta see senisest laiapõhjalisemaks ja interdistsiplinaarsemaks.
- 3) Energeetikasisüsteeme uurivad doktorandid saavad kasu TTÜ teadusuuringute tulemuste rakendamisest Eesti elektrivõrgus.
- 4) Energiatehnoloogia instituudi laborid on hästi varustatud. Doktorantide hinnang ressursside piisavusele on positiivne.
- 5) Ülikool tagab, et enne iga doktoritöö juhendaja määramist on olemas juhendamiseks vajalikud ressursid.
- 6) Juhendamise kvaliteet tagatakse konkurentsipõhise süsteemi abil, kus parimad doktorandid määratakse nende õppejõudude uurimisrühmadesse, kellel on enim publikatsioone, tsiteeringuid ja edukalt kaitstud doktoritöid viimase kümne aasta jooksul. Noorematel kaasjuhendajatel on vanematest kolleegidest mentorid.
- 7) Lõpetajate tööerakendumise määr on väga kõrge. See näitab, et doktoriõppekava vastab kohaliku tööstuse vajadustele.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Soovitatav on muuta Energia- ja geotehnika õppekava õpiväljundid senisest erialaspetsiifilisemaks – praegu on need liiga üldised.
- 2) Soovitatav on pakkuda üld- ja alusmoodulit inglise keeles, et välisüliõpilastel oleks võimalik omandada kõik nõutavad ülekantavad pädevused.
- 3) Soovitatav on lisada õppekavasse ka projektikirjutamise valikkursus.

- 4) Soovitav on pöörata tähelepanu nooremate juhendajate järelkasvu väljakoolitamisele. Selleks on soovitav paika panna struktureeritud õppejõudude värbamise kava.
  - 5) Soovitav oleks arendada välja õppevahendite hooldamise, ajakohastamise ja asendamise rahastusplaani, et vähendada sõltuvust konkurentsipõhisest riiklikust rahastusest.
  - 6) Kaaluda võiks ühiste tarkvaralitsentside kasutuselevõttu ülikooli erinevatel inseneriõppekavadel (nt *Matlab*).
  - 7) Doktorantide õpetamiskoormust tuleks selgelt reguleerida, et oleks tagatud tasakaal õppe- ja teadustöö vahel.
  - 8) Kaasjuhendajateks tuleks kutsuda teadlasi tunnustatud välisülikoolidest.
  - 9) Vastuvõtukriteeriume tuleks kõigi sisseastujate puhul rakendada ühetaoliselt ja läbipaistvalt.
  - 10) Välja tuleks uurida, millised takistused on praegu välisüliõpilastel doktoriõppekavale astumisel ning koostada plaan nende kõrvaldamiseks. Näiteks võiks potentsiaalseid välisüliõpilasi eelnevalt kaasata suvekoolidesse, kus nad puutuksid kokku oma võimaliku tulevase uurimisgrupi liikmetega.
- 10.** Dokumendi „Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine“ p 40 sätestab, et hindamisnõukogu kinnitab hindamisaruande kolme kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.
- 11.** Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele ning

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Tallinna Tehnikaülikooli tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedi hindamine läbi 7 aasta pärast

Otsus võeti vastu 7 poolthäälega. Vastu 0.

- 12.** Nõukogu teeb Tallinna Tehnikaülikoolile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 02.02.2019 tegevuskava aruandes toodud parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
- 13.** Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Nõukogu saadab vaide EKKA hindamisnõukogu vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.

Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

- 7) Nõukogu arutas **Tartu Ülikooli meditsiini õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedihindamise** dokumente.

Lähtuvalt ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punktides 3.7.3 ja 3.7.1 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi “Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine” punktist 40.1 sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Tartu Ülikool kooskõlastas EKKAg õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 7.11.2016.
2. EKKA juhataja kinnitas 10.11.2017 korraldusega Tartu Ülikooli meditsiini ja spordi õppekavagrupide doktoriõppe kvaliteedihindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

André Nieoullon	komisjoni esimees, Emeritus Professor of Neuroscience, Institute of Developmental Biology, Aix-Marseille University; Scientific Advisor in charge of Life and Health Sciences at the French Ministry for Higher Education, Research and Innovation (Prantsusmaa)
Heikki Kainulainen	Professor of exercise physiology, Department of Biology of Physical Activity, University of Jyväskylä (Soome)
Sigmund Loland	Professor of sport philosophy, The Norwegian School of Sport Sciences (Norra)
Jarkko Ketolainen	Professor of Pharmaceutical Technology, School of Pharmacy, Faculty of Health Sciences, University of Eastern Finland; member of Research Council for Health, Academy of Finland (Soome)
Joke Denekens	Emeritus Professor in General Practice and head of the department of General Practice at the University of Antwerp (Belgia)
Michael John Mulvany	Professor Emeritus, Department of Biomedicine, University of Aarhus (Taani)
Riho Tapfer	Eesti Ravimitootjate Liidu juhataja (Eesti)

3. Tartu Ülikool esitas meditsiini õppekavagrupis hindamisele järgmised doktoriõppekavad:

Arstiteadus (doktoriõpe)
Neuroteadused (doktoriõpe)
Farmaatsia (doktoriõpe)

4. Tartu Ülikool esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 23.08.2017, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 20.09.2017.
5. Hindamiskülastus Tartu Ülikoolis toimus 21. – 23.11.2017.

6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 21.12.2017, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 21.12.2017 ja millele Tartu Ülikool esitas vastuse 9.01.2018.
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 10.01.2018. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 18.01.2018.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 02.02.2018 istungil 8 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Tartu Ülikooli meditsiini õppekavagrupi doktoriõpet puudutavad tugevused, soovitud ning parendusvaldkonnad.

Õppekavagrupi tugevused

- 1) Mitmete kõrgetasemeliste uurimisgruppide töö on rahvusvahelisel konkurentsivõimeline.
- 2) Teadustöö tingimused on suurepärased. Laborid on varustatud tipptasemel tehnoloogia, sh eelkliiniliste analüütiliste seadmetega.
- 3) Õppe- ja teadustöötajad on kõrgelt kvalifitseeritud, pühendunud ja aktiivsed.
- 4) Doktorandid on kõrgelt motiveeritud, entusiastlikud ning oma teadustöö teemadele pühendunud.
- 5) Doktorandid osalevad aktiivselt konverentsidel nii Eestis kui välismaal.
- 6) Rahvusvahelised külalisõppejõud on läbivaldt kaasatud õppetöösse nii õppejõudude, kaasjuhendajate kui oponentidena.
- 7) Doktorandid on rahul õppekavade paindlikkuse ja e-õppe kättesaadavusega.
- 8) Tagatud on juurdepääs laiale valikule teadusajakirjadele.
- 9) Doktorandid osalevad aktiivselt õpetamistegevuses.
- 10) Õppe- ja teadustegevus on omavahel hästi integreeritud.
- 11) Doktorantide välismobiilsus on suurepärasel tasemel.
- 12) Positiivsed on mõnede uurimisrühmade püüdlused tõsta doktoranditoetusi Eesti keskmise palga tasemeni.
- 13) Äsjaloodud nooremteaduri ametikoht võimaldab parandada doktoriõppe tulemuslikkust.

Parendusvaldkonnad ja soovitud õppekavagrupi tasandil

- 1) Uurimisrühmade tase on ebaühtlane. Samuti on osadel erialadel rohkem probleeme väljalangevuse ja doktorantide teadustöö rahastamisega, millele tuleks pöörata erilist tähelepanu. Meditsiiniteaduste valdkonnal tuleks parandada oma uurimisrühmade rahvusvahelist nähtavust ning panust rahvusvahelistesse erialavõrgustikesse.
- 2) Ebapiisavad doktoranditoetused on üks suure väljalangevuse ning õpingute pikenemise põhjus. Ülikool peaks tegema jõupingutusi doktoranditoetuste tõstmiseks, näiteks uurima rahastusvõimalusi erinevate huvirühmade poolt. Doktoranditoetused tuleks tõsta Eesti keskmise palga tasemeni kõigis uurimisrühmades.
- 3) Erialaainete õpetamine 36 EAP mahus ei vasta rahvusvahelisele praktikale, kuna tavaliselt läbitakse vastavad ained magistritasemel. Samas on osad „erialaained“ tegelikult üldained (nt teadusartikli kirjutamise meetodika), mida võiks nõnda ka nimetada. Teisalt võiks suurendada ülekantavate pädevuste omandamisega seotud õppeainete mahtu, lisades nende hulka näiteks ettevõtluskursuse. Üldjoontes on soovitatav vähendada doktoriõppe ainepunktide mahtu, et see vastaks paremini õpingute tegelikule kestusele. Näiteks võiks vähendada olemuslikult pigem

magistritasemele vastavate ainete mahtu kuuekümnelt ainepunktilt kolme- või neljakümnele ainepunktile ilma, et doktoriõppe kvaliteet kannataks. Samas jääks doktorantidele nii rohkem aega keskenduda oma doktoritööle.

- 4) Kolme artikli rahvusvahelises ajakirjas avaldamise nõue, kus doktorant peab olema vähemalt kahe artikli puhul esimeseks autoriks, on liiga range. Osaliselt võiks kaitsmisele lubamisel arvestada ka avaldamiseks esitatud artikleid, kaasates nende hindamisse väliseksperte.
- 5) Laialdasemalt tuleks rakendada e-õpet.
- 6) Doktorantidele tuleks paremini tutvustada nende karjäärivõimalusi.
- 7) Soovitav on parandada õppekavade üldist nähtavust läbi sotsiaalmeedia kanalite, informatiivsema veebisaidi jmt. Näiteks võiks veebilehel tuua välja peamised uurimistöö suunad, teadustöötajate profiilid, hiljuti avaldatud artiklid ja koolitusvõimalused.
- 8) Välja tuleks töötada protseduurid doktoriõppekavade ülesehituse, toimimise ja kvaliteedi regulaarseks ülevaatuseks ja ajakohastamiseks. Õppekava sisu osas tuleks regulaarselt küsida tagasisidet juhendajatelt, doktorantidelt ja muudelt huvirühmadelt.
- 9) Tööandjad ja teised huvirühmad tuleks paremini kurssi viia doktoriõppe lõpetajate oskuste ja pädevustega.
- 10) Osad õppeained on liiga üldised. Õppekava struktuuri võiks muuta, hinnates seejuures erinevate õppeainete ainepunktide mahtu ja kvaliteeti ning neid omavahel ühtlustades. Väiksemahulisemad ained võiks konsolideerida suuremahulisemateks terviklikeks ainekursusteks, et tagada vajalike õpiväljundite saavutamine õpingute lõpuks. Kohati tuleks õppeainete nimetusi täpsustada, et need peegeldaksid paremini kursuste sisu.
- 11) Tungivalt on soovitav muuta teaduseetika kursused kohustuslikuks kõigile doktorantidele.
- 12) Suurendada võiks ühisõppekavade arvu, et aidata kaasa erialade rahvusvahelise võrgustumisele ning kaasata õppetöösse välisüliõpilasi Lääne-Euroopa ülikoolidest. Uurida tuleks vastavaid EL rahastusvõimalusi.
- 13) Spordi ja meditsiini doktoriõppekavad peaksid tegema omavahel tihedamat koostööd, et edendada interdistsiplinaarsust doktoriõppes. Üheks võimaluseks oleks koondada kõik neli õppekava kokku ühe raamõppekava alla. See võimaldaks õppe- ja tugiprotsesse administratiivselt senisest paremini hallata, määratledes samas selgelt eraldi uurimissuunad.
- 14) Soovitav on eraldada sihtotstarbelised rahalised vahendid uurimisseadmete hoolduseks.
- 15) Osadel uurimissuundadel on puudus kompetentsetest juhendajatest. Õppejõud võiksid olla uurimisrühmade vahel võrdsemalt jaotunud.
- 16) Ülikool peaks objektiivsemalt välja tooma doktoriõppe tulemuslikkuse indikaatorid, sh arvestama ka doktorantide edukust peale lõpetamist.
- 17) Teadusrahastus ei taga piisavalt ressursse kõigile erialadele, eriti väiksemate uurimisrühmade puhul.
- 18) Parandada tuleks juhendamise üldist kvaliteeti, vähendades doktorantide arvu ühe juhendaja kohta. Määratleda tuleks üheaegselt juhendatavate doktorantide arv ühe juhendaja kohta, mis rahvusvahelise praktika järgi ei tohiks olla rohkem kui kolm-neli doktoranti.
- 19) Soovitav on pakkuda juhendajatele kohustuslikku juhendamiskoolitust ja korraldada juhendamisteemalisi seminare. Juhendajatelt tuleks süstemaatiliselt koguda ka tagasisidet.
- 20) Doktorantidelt ei koguta süstemaatiliselt tagasisidet ning pole selge, milliseid muudatusi saadud tagasiside põhjal on tehtud. Parandada tuleks juhendamise kohta kogutava tagasiside süsteemi.
- 21) Soovitav on kaasata õppeprotsessi tööandjaid, et suurendada õppekavade nähtavust ning parandada doktorantide tööerakendumise võimalusi.
- 22) Piisavalt ei ole asendusjuhendajaid, kes võtaksid üliõpilaste juhendamise üle, kui põhijuhendajaga peaks probleeme tekkima. Soovitav on panna paika pikaajalisem personalistrateegia, et tagada õppekavadel piisav õppejõudude järelkasv.

- 23) Soovitav on formaliseerida juhendajate ja doktorantide õigused ja kohustused lepingulisel kujul. Samuti võiks kehtestada ametlikud protseduurid juhendamise käigus tekkinud probleemide lahendamiseks (näiteks määrata ametisse konfidentsiaalse nõustaja).
- 24) Välja võiks töötada osakoormusega doktoriõppekava, mille maksimaalne kestus oleks kuus aastat.
- 25) Teha tuleks suuremaid pingutusi, et doktorante pärast lapsehoolduspuhkust taas õppetöösse integreerida.
- 26) Soovitav on muuta sisseastumiskonkurss läbipaistvamaks, reklaamides selle välja laiemale üldsusele. Kõiki kandidaate peaks eelnevalt avaldatud kriteeriumide põhjal võrdsetel alustel hindama sõltumatu komisjon, kuhu võiks kuuluda eksperdid ka väljastpoolt ülikooli.

ARSTITEADUS

Tugevused

- 1) Doktorandid on rahul õppekava kvaliteedi, valikuvõimaluste ja paindlikkusega.
- 2) Doktorantide kliiniline juhendamine on heal tasemel. Õppejõudude kvalifikatsioon võimaldab viia läbi kõrgetasemelist teadustööd. Paljud õppejõud on oma ala tunnustatud professionaalid.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Paljudel juhtudel ei lõpeta residentidest doktorandid oma õpinguid, vaid pöörduvad tagasi kliinilise õppe juurde ning ei fikseeri tehtud uurimistöö tulemusi. Paika tuleks panna selge plaan, kuidas ühildada residentide puhul doktoriõpinguid nende paralleelselt toimuva kliinilise väljaõppega.
- 2) Doktorandid võiksid individuaalse õppekava oma juhendajatega paremini läbi arutada, veendumaks, et valitud õppeained aitavad kaasa õppekava eesmärkide saavutamisele.
- 3) Toetada tuleks doktorantide motivatsiooni valida teadlase ja õppejõu karjäär.
- 4) Tuleb tagada, et tunnustatud teadlased osaleksid ka õpetamistegevuses.
- 5) Doktorantide kõrge töökoormus õpingute kõrvalt pikendab õpingute kestust.

FARMAATSIA

Tugevused

- 1) Õppekavaarendus on tugevalt teaduspõhine.
- 2) Doktorandid on kõikidesse farmaatsia instituudi tegevustesse hästi integreeritud.
- 3) Osaletakse rahvusvahelistes uurimisvõrgustikes.
- 4) Väljalangevus praktiliselt puudub.
- 5) Doktorantide välismobiilsus on kõrgel tasemel.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Tööstus ning teised huvigrupid peaksid olema paremini kaasatud õppekavaarendusse nt osaluse kaudu õppekavanõukogus.

- 2) Senisest suuremaks prioriteediks tuleks seada ühisprojektid tööstuse ja muude huvigruppidega ning nendega seotud rahastusvõimalused.
- 3) Võttes arvesse doktorantide ebapiisavat arvu, tuleb ülikoolil hoolitseda farmaatsia doktoriõppekava pikemaajalise jätkusuutlikkuse eest.
- 4) Õppekaval tuleks laialdasemalt kasutada e-õpet.
- 5) Õppekaval ei kasutata doktorantide hinnangul piisavalt nüüdisaegseid õpetamismeetodeid.
- 6) Õppetöösse tuleks kaasata senisest enam tunnustatud teadlasi välisülikoolidest, et täita lünki olemasolevas ekspertiisis.
- 7) Vaja on personali värbamisplaani, et tagada piisav noorte õppejõudude järelkasv.

NEUROTEADUSED

Tugevused

- 1) Teadustöö õppekaval on rahvusvaheliselt kõrgetasemeline. Osad neuroteaduste suunad nagu bioloogiline psühhiaatria, neuroendokrinoloogia, käitumuslikud uuringud, aga ka rakkude ja molekulaarne neurobioloogia, on Tartu Ülikoolis eriti hästi välja arendatud.
- 2) Olemas on suurepärased eksperimentaalseadmed näiteks loomade geenitehnoloogiaga tegelemiseks.
- 3) Doktorandid on hästi uurimisrühmadesse integreeritud.
- 4) Doktorantide juhendamine on üldiselt kõrgel tasemel, tihti kasutatakse rahvusvahelist kaasjuhendajat.
- 5) Üliõpilaste välismobiilsus läänemaailma riikidesse on suurepärasel tasemel.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Neuroteaduste ja arstiteaduse doktoriõppekaval võiks töötada välja erialadeülese aju-uuringute suuna.
  - 2) Võiks kaaluda Eesti Neuroteaduste Liidu/Ühenduse asutamist, mis saaks astuda vastava Euroopa erialaorganisatsiooni liikmeks. See aitaks parandada ka õppekava nähtavust rahvusvahelisel tasandil.
  - 3) Soovitav on töötada välja kursus, mis keskenduks neuroteaduste täiendavatele põhiaspektidele nagu näiteks erutuvus ja rakkudeväline kommunikatsioon.
  - 4) Suurendada võiks riigieelarveliste õppekohtade arvu neuroteaduste doktoriõppekaval – näiteks aju-uuringute egiidi all koostöös arstiteaduse õppekavaga.
  - 5) Uurida võiks doktorantide rahastusvõimalusi läbi farmaatsiatööstuse.
  - 6) Soovitav on integreerida neuroteaduste doktorante teiste õppekavade doktorantide teadus- ja sotsiaalsetesse tegevustesse, et suurendada interdistsiplinaarsust õppekavade vahel.
- 10.** Dokumendi „Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine“ p 40 sätestab, et hindamisnõukogu kinnitab hindamisaruande kolme kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.
- 11.** Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele ning:

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Tartu Ülikooli meditsiini õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedi hindamine läbi 7 aasta pärast

Otsus võeti vastu 8 poolthäälega. Vastu 0.

12. Nõukogu teeb Tartu Ülikoolile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 02.02.2019 tegevuskava aruandes toodud parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
13. Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamiskoogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Nõukogu saadab vaide EKKA hindamiskoogu vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamiskoogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.

Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

- 8) Nõukogu arutas **Tartu Ülikooli spordi õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedihindamise** dokumente.

Lähtuvalt ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punktides 3.7.3 ja 3.7.1 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi "Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine" punktist 40.1 sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamiskoogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Tartu Ülikool kooskõlastas EKKAg õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 7.11.2016.
2. EKKA juhataja kinnitas 10.11.2017 korraldusega Tartu Ülikooli meditsiini ja spordi õppekavagrupide doktoriõppe kvaliteedihindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

André Nieoullon	komisjoni esimees, Emeritus Professor of Neuroscience, Institute of Developmental Biology, Aix-Marseille University; Scientific Advisor in charge of Life and Health Sciences at the French Ministry for Higher Education, Research and Innovation (Prantsusmaa)
Heikki Kainulainen	Professor of exercise physiology, Department of Biology of Physical Activity, University of Jyväskylä (Soome)
Sigmund Loland	Professor of sport philosophy, The Norwegian School of Sport Sciences (Norra)

Jarkko Ketolainen	Professor of Pharmaceutical Technology, School of Pharmacy, Faculty of Health Sciences, University of Eastern Finland; member of Research Council for Health, Academy of Finland (Soome)
Joke Denekens	Emeritus Professor in General Practice and head of the department of General Practice at the University of Antwerp (Belgia)
Michael John Mulvany	Professor Emeritus, Department of Biomedicine, University of Aarhus (Taani)
Riho Tapfer	Eesti Ravimitootjate Liidu juhataja (Eesti)

3. Tartu Ülikool esitas spordi õppekavagrupis hindamisele järgmise doktoriõppekava:

Liikumis- ja sporditeadused (doktoriõpe)

4. Tartu Ülikool esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 23.08.2017, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 20.09.2017..
5. Hindamiskülastus Tartu Ülikoolis toimus 21. – 23.11.2017.
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 21.12.2017, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 21.12.2017 ja millele Tartu Ülikool esitas vastuse 9.01.2018.
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 10.01.2018. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 18.01.2018.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 02.02.2018 istungil 8 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Tartu Ülikooli spordi õppekavagrupi doktoriõpet puudutavad tugevused, soovitusel ning parendusvaldkonnad.

Tugevused

- 1) Kõrgetasemeliste uurimisgruppide töö on rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline.
- 2) Teadustöö tingimused on suurepärased. Laborid on varustatud tipptasemel tehnoloogia, sh eelkliiniliste analüütiliste seadmetega.
- 3) Õppe- ja teadustöötajad on kõrgelt kvalifitseeritud, pühendunud ja aktiivsed.
- 4) Doktorandid on kõrgelt motiveeritud, entusiastlikud ning oma teadustöö teemadele pühendunud.
- 5) Doktorandid osalevad aktiivselt konverentsidel nii Eestis kui välismaal.
- 6) Rahvusvahelised külalisõppejõud on läbivalts kaasatud õppetöösse nii õppejõudude, kaasjuhendajate kui oponentidena.
- 7) Doktorandid on rahul õppekavade paindlikkuse ja e-õppe kättesaadavusega.
- 8) Tagatud on juurdepääs laiale valikule teadusajakirjadele.

- 9) Doktorandid osalevad aktiivselt õpetamis- ja teadustegevuses ning on hästi integreeritud akadeemilisse keskkonda.
- 10) Õppe- ja teadustegevus on omavahel hästi lõimitud.
- 11) Doktorantide välismobiilsus on suurepärasel tasemel.
- 12) Positiivsed on mõnede uurimisrühmade püüdlused tõsta doktoranditoetusi Eesti keskmise tasemeni.
- 13) Äsjaloodud nooremteaduri ametikoht võimaldab parandada doktoriõppe tulemuslikkust.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Ebapiisavad doktoranditoetused on üks suure väljalangevuse ning õpingute pikenemise põhjus. Ülikool peaks tegema jõupingutusi doktoranditoetuste tõstmiseks, näiteks uurima rahastusvõimalusi erinevate huvirühmade poolt. Doktoranditoetused tuleks tõsta Eesti keskmise tasemeni kõigis uurimisrühmades.
Teadusrahastus ei taga piisavalt ressursse kõigile erialadele, eriti väiksemate uurimisrühmade puhul.
- 2) Erialaainete õpetamine 36 EAP mahus ei vasta rahvusvahelisele praktikale, kuna tavaliselt läbitakse vastavad ained magistritasemel. Samas on osad „erialaained“ tegelikult üldained (nt teadusartikli kirjutamise meetodika), mida võiks nõnda ka nimetada. Teisalt võiks suurendada ülekantavate pädevuste omandamisega seotud õppeainete mahtu, lisades nende hulka näiteks ettevõtluskursuse. Üldjoontes on soovitatav vähendada doktoriõppe ainepunktide mahtu, et see vastaks paremini õpingute tegelikule kestusele. Näiteks võiks vähendada olemuslikult pigem magistritasemele vastavate ainete mahtu kuuekümnelt ainepunktilt kolme- või neljakümnele ainepunktile ilma, et doktoriõppe kvaliteet kannataks. Samas jääks doktorantidele nii rohkem aega keskenduda oma doktoritööle.
- 3) Doktoriõppekava eesmärgiks on hõlmata spordi- ja liikumisvaldkonda väga laiaulatuslikult, sh selle biomeditsiinilisi ja sotsiaalseid aspekte ning füsioteraapiat. Kuna vastuvõtt piirdub kolmenelja doktorandiga aastas, oleks soovitatav panna õppekaval selgemalt paika strateegiliselt prioriteetsed uurimissuunad, soosides sealjuures interdistsiplinaarsust. Aktuaalseteks temadeks võiksid olla näiteks füüsilise tegevuse roll rahvatervise parandamisel, treenimine ja soorituse parandamine spordis ning spordi ja kehalise kasvatus roll koolides.
- 4) Kolme artikli rahvusvahelises ajakirjas avaldamise nõue, kus doktorant peab olema vähemalt kahe artikli puhul esimeseks autoriks, on liiga range. Osaliselt võiks kaitsmisele lubamisel arvestada ka avaldamiseks esitatud artikleid, kaasates nende hindamisse väliseksperte.
- 5) Laialdasemalt tuleks rakendada e-õpet.
- 6) Doktorantidele tuleks paremini tutvustada nende karjäärivõimalusi.
- 7) Soovitatav on parandada õppekava üldist nähtavust läbi sotsiaalmeedia kanalite, informatiivsema veebisaidi jmt. Näiteks võiks veebilehel tuua välja peamised uurimistöö suunad, teadustöötajate profiilid, hiljuti avaldatud artiklid ja koolitusvõimalused.
- 8) Välja tuleks töötada protseduurid doktoriõppekava ülesehituse, toimimise ja kvaliteedi regulaarseks ülevaatuseks ja ajakohastamiseks. Õppekava sisu osas tuleks regulaarselt ja küsida tagasisidet juhendajatelt, doktorantidelt ja muudelt huvirühmadelt tervise- spordi- ja avalikus sektoris ning seda süsteemselt arvesse võtta.
- 9) Tööandjad ja teised huvirühmad tuleks paremini kurssi viia doktoriõppe lõpetajate oskuste ja pädevustega.
- 10) Osad õppeained on liiga üldised. Õppekava struktuuri võiks muuta, hinnates seejuures erinevate õppeainete ainepunktide mahtu ja kvaliteeti ning neid omavahel ühtlustades. Väiksemahulisemad ained võiks konsolideerida suuremahulisemateks terviklikeks ainekursusteks, et tagada vajalike õpiväljundite saavutamine õpingute lõpuks. Kohati tuleks õppeainete nimetusi täpsustada, et need peegeldaksid paremini kursuste sisu.

- 11)Tungivalt on soovitatav muuta teaduseetika kursused kohustuslikuks kõigile doktorantidele.
  - 12)Suurendada võiks ühisõppekavade arvu, et aidata kaasa erialade rahvusvahelise võrgustumisele ning kaasata õppetöösse välisüliõpilasi Lääne-Euroopa ülikoolidest. Uurida tuleks vastavaid EL rahastusvõimalusi. Õppekaval tuleks töötada välja selge strateegia rahvusvahelise koostöö suurendamiseks, sh leida selleks sobivad partnerid.
  - 13)Spordi ja meditsiini doktoriõppekavad peaksid tegema omavahel tihedamat koostööd, et edendada interdistsiplinaarsust doktoriõppes. Üheks võimaluseks oleks koondada kõik neli õppekava kokku ühe raamõppekava alla. See võimaldaks õppe- ja tugiprotsesse administratiivselt senisest paremini hallata, määratledes samas selgelt eraldi uurimissuunad.
  - 14)Soovitatav on eraldada sihtotstarbelised rahalised vahendid uurimiseadmete hoolduseks.
  - 15)Osadel uurimissuundadel on puudus kompetentsetest juhendajatest. Õppejõud võiksid olla uurimiserühmade vahel võrdsemalt jaotunud.
  - 16)Ülikool peaks objektiivsemalt välja tooma doktoriõppe tulemuslikkuse indikaatorid, sh arvestama ka doktorantide edukust peale lõpetamist.
  - 17)Parandada tuleks juhendamise üldist kvaliteeti, vähendades doktorantide arvu ühe juhendaja kohta. Määratleda tuleks üheaegselt juhendatavate doktorantide arv ühe juhendaja kohta, mis rahvusvahelise praktika järgi ei tohiks olla rohkem kui kolm-neli doktoranti.
  - 18)Soovitatav on pakkuda juhendajatele kohustuslikku juhendamiskoolitust ja korraldada juhendamisteemalisi seminare. Juhendajatelt tuleks süstemaatiliselt koguda ka tagasisidet.
  - 19)Doktorantidelt ei koguta süstemaatiliselt tagasisidet ning pole selge, milliseid muudatusi saadud tagasiside põhjal on tehtud. Parandada tuleks juhendamise kohta kogutava tagasiside süsteemi.
  - 20)Soovitatav on kaasata õppeprotsessi tööandjaid, et suurendada õppekavade nähtavust ning parandada doktorantide tööerakendumise võimalusi.
  - 21)Piisavalt ei ole asendusjuhendajaid, kes võtaksid üliõpilaste juhendamise üle, kui põhijuhendajaga peaks probleeme tekkima. Soovitatav on panna paika pikaajalisem personalistrateegia, et tagada õppekavadel piisav õppejõudude järelkasv.
  - 22)Soovitatav on formaliseerida juhendajate ja doktorantide õigused ja kohustused lepingulisel kujul. Samuti võiks kehtestada ametlikud protseduurid juhendamise käigus tekkinud probleemide lahendamiseks (näiteks määrata ametisse konfidentsiaalse nõustaja).
  - 23)Doktorantidel on soovitatav enam osaleda rahvusvahelistel konverentsidel ja mobiilsusprogrammides ka väljaspool naaberriike.
  - 24)Doktorante võiks laialdasemalt integreerida ka teiste meditsiinivaldkonna õppekavade üliõpilastega.
  - 25)Tuleks teha suuremaid pingutusi, et doktorante pärast lapsehoolduspuhkust taas õppetöösse integreerida.
  - 26)Soovitatav on muuta sisseastumiskonkurss läbipaistvamaks, reklaamides selle välja laiemale üldsusele. Kõiki kandidaate peaks eelnevalt avaldatud kriteeriumide põhjal võrdsetel alustel hindama sõltumatu komisjon, kuhu võiks kuuluda eksperdid ka väljastpoolt ülikooli. Doktorantide värbamisel peaks võimalike doktoritöö temade valiku osas pidama silmas instituudis prioriteetseid uurimissuundi.
- 10.** Dokumendi „Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine“ p 40 sätestab, et hindamisnõukogu kinnitab hindamisaruande kolme kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.
- 11.** Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele ning:

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Tartu Ülikooli spordi õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedi hindamine läbi 7 aasta pärast

Otsus võeti vastu 8 poolthäälega. Vastu 0.

12. Nõukogu teeb Tartu Ülikoolile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 02.02.2019 tegevuskava aruandes toodud parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
13. Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamislõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Nõukogu saadab vaide EKKA hindamislõukogu vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamislõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.

Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

- 9) Nõukogu arutas **Tallinna Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi kvaliteedihindamise** dokumente.

Lähtuvalt ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punktides 3.7.3 ja 3.7.1 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi "Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel" punktist 41.1 sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamislõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Tallinna Ülikool kooskõlastas EKKAgas õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 15.11.2016.
2. EKKA juhataja kinnitas 27.09.2017 korraldusega Tartu Ülikooli, Tallinna Ülikooli ja Tartu Kõrgema Kunstikooli Kunstide ja Tallinna Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedi hindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Mark Dunhill	komisjoni esimees, University of Arts London (Suurbritannia)
Hanke Leeuw	University of the Arts Utrecht (Holland)
Kari Bjørgo Johnsen	University of Bergen (Norra)
Barbara Ābele	Art Academy of Latvia (Läti)
Tom McCorrian	Middlesex University London (Suurbritannia)
Žilvinas Lilas	Academy of Media Arts Cologne (Saksamaa)

Andres Tali	vabakutseline kunstnik (Eesti)
Clara van Wijk	VU University Amsterdam, The Netherlands
Kristīne Mārtinsone	Rīga Stradiņš University

3. Tallinna Ülikool esitas tervishoiu õppekavagrupis hindamisele järgmise õppekava:

Kunstiteraapiad (magistriõpe)

4. Tallinna Ülikool esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 15.09.2017, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 20.09.2017.
5. Hindamiskülastus Tallinna Ülikoolis toimus 13.11.2017.
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 10.01.2018, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 11.01.2018 ja millele Tallinna Ülikool esitas vastuse 19.01.2018.
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 22.01.2018. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 22.01.2018.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 02.02.2018 istungil 9 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Tallinna Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi teist õppeastet puudutavad tugevused, soovitusel ning parendusvaldkonnad.

Õppekava tugevused

- 1) Õppekava sisu põhineb kutsestandardil. Õppekava on tunnustatud Euroopa Kunstiteraapiate Hariduse Konsortsiumi poolt.
- 2) Õppekava arendamiseks on olemas üksikasjalik tegevuskava konkreetsete vastutajate ja tähtaegadega.
- 3) Selgelt on toodud välja, millistele tingimustele õppekavale sisseastujad peavad vastama, et nad saaksid õpingute osas teha informeeritud valiku. Korraldatakse ka ettevalmistuskursusi kunstiteraapiate magistrikavale astumiseks.
- 4) Õppejõud analüüsivad tudengite tagasisidet ja kasutavad seda õppekavaarenduses.
- 5) Välja on arendatud hästitoimiv praktikasüsteem (sh praktikajuhendamine) ning hea koostöö praktikaettevõtetega.
- 6) Õppekeskkond on heal tasemel.
- 7) Õppetöös kasutatakse mitmekesiseid õpetamismeetodeid.
- 8) Üliõpilaste lõputööd on heal tasemel.
- 9) Õppejõud on väga entusiastlikud, hoiavad ühte ning juhendavad üliõpilasi oskuslikult. Üliõpilased hindavad õppejõude kõrgelt. Üliõpilaste väike arv võimaldab pöörata tähelepanu nende individuaalsele arengule.
- 10) Õppejõud on ühiskondlikult tunnustatud ning tegevad nii kohalike kui rahvusvaheliste erialaühenduste töös.

- 11) Õppejõudude vahel toimuvad regulaarsed kohtumised, mille käigus arutatakse õppekavaarenduse ja õppetöös tekkinud probleemide üle. Õppejõudude ja osakonnajuhataja ning üliõpilaste vaheline suhtlus toimib hästi.
- 12) Väljalangevuse määr on väga madal, üliõpilased on motiveeritud oma õpinguid lõpetama.
- 13) Vilistlaste tööerakendumise määr on küllalt kõrge. Tööandjad on lõpetajate oskuste ja pädevustega rahul. Üliõpilased suhtlevad omavahel tihedalt ka pärast lõpetamist.

Õppekavagrupiga seotud parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Õppekava on selle praeguses mahus keeruline nominaalaja jooksul ellu viia. Tuleks kaardistada, kuidas teadustööd õppeprotsessi paremini integreerida ning jaotada õppetöökoormus õppekava lõikes ühtlasemalt. Õppejõududele pole päris selge, kuidas nende töökoormus aastate lõikes kujuneb.
  - 2) Õppekavaarendusse ja selle läbiviimisse tuleks senisest enam kaasata tööandjaid, sh võtta süstemaatilisemalt arvesse nende tagasisidet. Õpiväljundid tuleks kohandada paremini vastavaks tööturu spetsiifilistele vajadustele.
  - 3) Kuna tegu on TLÜ ainukese tervishoiu õppekavagrupi õppekavaga, tuleks laiemalt läbi mõelda õppekavagrupi edasised strateegilised arengueesmärgid, sh ressursikasutuse seisukohast.
  - 4) Õppekavaarendus tuleks paremini seostada TLÜ loodus- ja terviseteaduste instituudi eesmärkidega, nagu nt tervisliku eluviisi propageerimine.
  - 5) Soovitatav oleks laiendada muusikateraapiate üliõpilastele kättesaadavaid instrumente (klahv- ja keelpillid, puhkpillid).
  - 6) Laialdasemalt tuleks kasutada e-õppe materjale.
  - 7) Soovitatav oleks koostada baasmaterjalid (õpikud jne), mis vastaksid kohalikele oludele ning käsitleksid põhiteooriaid, mida üliõpilastele õppetöö käigus tutvustatakse.
  - 8) Tuleks rakendada meetmeid teadusprojektide hankimiseks.
  - 9) Õpiväljundite (nagu üliõpilaste erialane ettevalmistus ja sotsiaalsed pädevused) hindamisse tuleks kaasata vilistlasi ja tööandjaid. Soovitatav oleks kaardistada, kuidas õppeainete hindamiskriteeriumid ja kasutatavad hindamismeetodid lähevad kokku nende õpiväljundite ja eesmärkidega.
  - 10) Magistritöö aluseks oleva uurimistöö protsess võiks olla selgemalt korraldatud ning paremas kooskõlas tervishoiu valdkonnaga. Magistritöö kirjutamiseks on vajalik koostada detailsemad meetodilisi materjale.
  - 11) Protsessipõhine õppetöö ei soodusta mobiilsusprogrammides osalemist. Soovitatav oleks üliõpilaste mobiilsust tõsta.
  - 12) Senisest enam tuleks soodustada rahvusvahelist koostööd ja õppejõudude välismobiilsust.
  - 13) Õppejõud peaksid senisest aktiivsemalt osalema teadusprojektides, arendama tõenduspõhist praktikat ja töötama välja õppematerjale, mis oleksid kooskõlas kunstiteraapiate valdkonna olukorraga Eestis.
  - 14) 30 tunni mahus personaalteraapia läbimist väljaspool õppekava ei saa seada kohustuslikuks õppekava läbimise tingimuseks. Soovitatav on see lõimida mõne ainekursusega.
  - 15) Hindamisnõukogu peab vajalikuks viidata sellele, et jätkuvat tähelepanu vajavad 2014.a läbiviidud õppekavagrupi kordushindamisel välja toodud parendusvaldkonnad: selgemalt peaksid eristuma tervise ja tervishoiuga seotud ained; suuremat tähelepanu tuleb pöörata teadus- ja arendustegevusele loovteraapia valdkonnas; üliõpilaste rahvusvahelistes mobiilsusprogrammides osamine on vähene ja trend ei ole kasvav.
10. Dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ p 41 sätestab, et hindamisnõukogu kinnitab hindamisaruande 3 kuu jooksul pärast selle saamist.

Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.

11. Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi, leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele ning

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Tallinna Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedi hindamine läbi 7 aasta pärast.

12. Nõukogu teeb Tallinna Ülikoolile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 02.02.2019 tegevuskava aruandes toodud parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
13. Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Nõukogu saadab vaide EKKA hindamisnõukogu vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.

Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

- 10) Nõukogu arutas **Tallinna Ülikooli kunstide õppekavagrupi kvaliteedihindamise** dokumente.

Lähtuvalt ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punktides 3.7.3 ja 3.7.1 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi "Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel" punktist 41.1 sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Tallinna Ülikool kooskõlastas EKKAgas õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 15.11.2016.
2. EKKA juhataja kinnitas 27.09.2017 korraldusega Tartu Ülikooli, Tallinna Ülikooli ja Tartu Kõrgema Kunstikooli kunstide õppekavagrupi ja Tallinna Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedi hindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Mark Dunhill

komisjoni esimees, University of Arts London (Suurbritannia)

Hanke Leeuw	University of the Arts Utrecht (Holland)
Kari Bjørgo Johnsen	University of Bergen (Norra)
Barbara Ābele	Art Academy of Latvia (Läti)
Tom McGorrian	Middlesex University London (Suurbritannia)
Žilvinas Lilas	Academy of Media Arts Cologne (Saksamaa)
Andres Tali	vabakutseline kunstnik (Eesti)
Clara van Wijk	VU University Amsterdam, The Netherlands
Kristīne Mārtinsonē	Rīga Stradiņš University

3. Tallinna Ülikool esitas kunstide õppekavagrupis hindamisele järgmised õppekavad:

Käsitöötehnoloogiad ja disain (rakenduskõrgharidusõpe)

Integreeritud tehnoloogiad ja käsitöö (bakalaureuseõpe)

Filmikunst (rakenduskõrgharidusõpe)

Audiovisuaalne meedia (inglise õppekeelega, bakalaureuseõpe)

Audiovisuaalne meedia (inglise õppekeelega, magistriõpe)

Audiovisuaalne meedia: Televisioon/Dokumentaalfilm (inglise õppekeelega, magistriõpe)

Integreeritud kunst, muusika ja multimeedia (bakalaureuseõpe)

Ristmeedia filmis ja televisioonis (bakalaureuseõpe)

Televisioon: režii, toimetamine ja tootmine (magistriõpe)

Nüüdismeedia (magistriõpe)

4. Tallinna Ülikool esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 15.09.2017, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 20.09.2017.
5. Hindamiskülastus Tallinna Ülikoolis toimus 14. – 15.11.2017.
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 10.01.2018, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 10.01.2018 ja millele Tallinna Ülikool esitas vastuse 19.01.2018.
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 22.01.2018. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 22.01.2018.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 02.02.2018 istungil 9 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Tallinna Ülikooli kunstide õppekavagrupi esimest ja teist õppeastet puudutavad tugevused, soovitusel ning parendusvaldkonnad.

Komisjoni üldised soovitused seoses kunstide õppekavagrupiga Tartu Ülikoolis, Tallinna Ülikoolis ja Tartu Kõrgemas Kunstikoolis

- 1) Soovitav on viia riiklikul tasandil läbi kunsti-, käsitöö- ja disainiõppe õppekavade ülevaatus, et mõista paremini seoseid nelja peamise kunstihariduse pakkuja vahel Eestis. See võimaldaks igal kõrgkoolil jagada oma parimaid praktikaid ja paremini mõista, kuidas pakutavate õppekavade valik aitab kaasa õppevaldkondade terviklikule ja tasakaalustatud käsitlusele kõrgharidussektoris.
- 2) Üle tuleb vaadata õpetajakoolitusega seotud õppekavad, et koolitada inspireeritud, energilisi ja motiveeritud õpetajaid, kellel on kaasaegsed kunsti- ja disainiteadmised ja –oskused, sh digitaalmeedia oskused. Siinkohal võiks uurida ka koostöövõimalusi partnerasutustega erinevates valdkondades. Oluline on, et õpetajad suudaksid inspireerida rohkemaid koolilõpetajaid omandama kõrgharidust loominguilistel erialadel, mis on seotud areneva kaasaegse globaalse loovtööstusega.
- 3) Seoses madala konkursiga akadeemilistele ametikohtadele tuleks kriitiliselt vaadata üle õppejõudude palgad ja neid vajadusel tõsta, et värvata kõrgkoolidesse tööle kvalifitseeritud ja kogunud rahvusvahelisi talente.
- 4) Arvestades sellega, et ettevõtlusõpe on õppekavades võrdlemisi hiljutiseks lisanduseks, soovitab hindamiskomisjon õppeasutustel seniseid tulemusi omavahel võrrelda, et jagada kogemusi ja kinnistada toimivaid praktikaid. Kuna kultuuriettevõtlus on oluline eeldus kunsti- ja kultuuritegevuse jaoks uute avalike platvormide loomiseks, võiks kaasata ka teisi õppeasutusi, nagu näiteks EBS.
- 5) Analüüsida tuleks, kuidas lähevad kõrgkoolide teadus- ja loometöö suundumused kokku loominguilise uurimistöö arenguga rahvusvaheliselt tunnustatud kunstikõrgkoolides.

Tallinna Ülikooli kunstide õppekavagrupi tugevused

- 1) Ülikooli õppijakesksed tugisüsteemid (sh ÕIS, e-õppe keskkond ja üliõpilaste nõustamisteenus) toimivad tõhusalt.
- 2) Tudengitel on head, kohati isegi suurepärased võimalused õppetöö raames osaleda reaalsetes projektides ja praktikakohtadel. Neid võimalusi toetab ettevõtluse käsitlemine konkreetse ja olulise osana õppekavast, mida hindavad nii üliõpilased kui tööandjad.
- 3) Sissejuhatav õppemoodul "Akadeemilised õpi- ja väljendusoskused" tutvustab üliõpilastele ülikooli ja annab neile kasulikke näpunäiteid olemasolevate õpiressursside maksimaalseks ärakasutamiseks.

Tallinna Ülikooli kunstide õppekavagrupiga seotud parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Hindamisprotsessis ei tehta selget vahet kujundaval ja kokkuvõtval hindamisel. Samuti võib osade õppejõudude puhul märgata teatavat ebakindlust formaalsete hindamiskriteeriumide rakendamisel loominguiliste tööde puhul. Praegu toimub hindamine sageli suuliselt – soovitav oleks anda üliõpilastele nende edasijõudmise kohta ka kirjalikku tagasisidet, mis sisaldaks mh näpunäiteid, kuidas töö kvaliteeti parandada. Soovitav oleks käivitada õppejõudude foorum, kus nad saaksid kolleegidega hindamist puudutavaid küsimusi arutada.
- 2) BFM-I puhul tuleks välja arendada strateegiline plaan, mis kirjeldab erinevate õppekavade vahelisi erinevusi ja vahekordi. Käsitöötehnoloogiate ja disaini ning integreeritud tehnoloogiate ja käsitöö õppekavade puhul tuleks täpsustada "käsitöö" ja "integreeritud käsitöö"

definiitsioone, et üliõpilased (välisüliõpilased kaasaarvatud) mõistaksid selgelt nende kahe vahelist erinevust ja seda, mida ühe või teise õppimine tegelikkuses tähendab. Kuna kunstide õppekavagrupi õppekavad paiknevad erinevates osakondades, jääb õppekavagrupi tasemel tervikuna vajaka üldisest juhtimisest.

- 3) Tegelda tuleks väljalangevusega. Kuigi väljalangevus on õppekavati erineval tasemel, tuleks kasuks, kui kujundada dünaamilised õpikogukonnad, milles kaasüliõpilased vastastikku üksteise individuaalseid õpisaavutusi toetada saaksid. Selles suunas on edukalt arenenud "Käsitöötehnoloogiate ja disaini" õppekava, olles seega potentsiaalselt heaks eeskujuks ka teistele õppekavadele.
- 4) Üliõpilaste osalus Erasmuse õpirändes on madal. Soovitatav on pakkuda üliõpilastele, kes on Eestis seotud muude kohustustega, ka lühiajalisemaid mobiilsusvõimalusi.

KÄSITÖÖTEHNOLOOGIAD JA DISAIN (RKH), INTEGREERITUD TEHNOLOOGIAD JA KÄSITÖÖ (BA)

Tugevused

- 1) Üliõpilased ja vilistlased on õppekavade valikuga rahul ning omavad selget ettekujutust kaasaegse käsitöö rollist ühiskonnas.
- 2) Õppetöö on paindlik ja üliõpilaskeskne.
- 3) Pühendunud ja kogenud õppejõud jagavad omavahel häid praktikaid ja neil on tihe kontakt üliõpilastega. Õppejõud teevad koostööd ka väliste partnerite ja huvirühmadega. Üliõpilased, vilistlased ja partnerid annavad õppejõudude kohta positiivset tagasisidet
- 4) Üliõpilased, vilistlased ja partnerid leiavad, et nende tagasisidet on parendustegevuste kavandamisel arvesse võetud.

Integreeritud tehnoloogiate ja käsitöö õppekava tugevused

- 5) Varem lahus seisnud Käsitöö ja kodunduse ning Töö- ja tehnoloogiaõpetuse lõimimine üheks õppekavaks on edumeelseks sammuks nii akadeemilises kui kultuurilises plaanis, pakkudes üliõpilastele laiemat rollide ja tegutsemismudelite spektrit nii käsitöö kui käsitöö õpetamise valdkonnas.
- 6) Õppekava sisaldab asjakohaseid nüüdisaegseid üldkompetentse nagu digitaalne kirjaoskus, ettevõtluskommunikatsioon ja meeskonnatöö.
- 7) Lai valikainete spekter võimaldab üliõpilastele laialdast juurdepääsu ka Tallinna Ülikooli muudele ressurssidele ja tehnilistele seadmetele.
- 8) Üliõpilased hindavad kõrgelt õppekava selgepiirilist suunitlust, mis keskendub praktiliste oskuste rakendamisele reaalsete, eluliste projektide kontekstis.
- 9) Üliõpilased on rahul neile pakutava teadustekstide kirjutamise alase ettevalmistuse ja toega, mis on otseses seoses käsil olevate praktiliste projektidega.

Käsitöötehnoloogiate ja disaini õppekava tugevused

- 10) Ainekava sisu on väga selge suunitlusega ja läheneb ainevaldkonnale terviklikult. Õppekaval asetatakse tugevat rõhku tarbedisainile ja praktilisele käsitööoskusele reaalses, elulises kontekstis.
- 11) Õppekavas on traditsiooniline käsitöö edukalt ühendatud kaasaegse tehnoloogia ja ettevõtluskultuuriga.
- 12) TLÜ Haapsalu kolledžis läbiviidava õppekava strateegiline koostöö regionaalsete partneritega toimib hästi, tuues kasu kõigile osapooltele. Heaks näiteks on tudengite sotsiaalselt vastutustundlikud disainiprojektid kohalikus tervisekeskuses.

- 13) Õppekeskkonna ja tehniliste seadmete kvaliteet soodustab oskuste ja loovpraktika väljaarendamist eriti kõrgel tasemel.
- 14) Õppekaval soodustatakse aktiivselt koos- ja meeskonnatööd, mis aitab ehitada üles grupidünaamikat üliõpilaste vahel.
- 15) Õppekaval on oluline regionaalne mõju, kuna sellele asuvad õppima küpsemas eas üliõpilased, kellel on huvi läbi tiheda koostöö piirkondlike ettevõtetega tugevdada oma disainmõtlemise ja ettevõtlikkusi.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Tuleb leida võimalusi väljalangevuse vähendamiseks.
- 2) Strateegiliseks eesmärgiks tuleks seada uurimis- ja loometöö ning õppetegevuse ja innovatsiooni integratsioon, mis võiks avada uusi võimalusi ka õppekavaarenduses.
- 3) Loometöö hindamise kriteeriume tuleks muuta selgemaks.
- 4) Soodustada ja suurendada tuleks üliõpilaste siseriiklikku ja välismobiilsust. Õppekavade rahvusvahelist mõõdet võiks laiendada ka väljapoole Põhjamaid ja Balti regiooni.
- 5) Soovitav on kaasata õppetöösse senisest enam rahvusvahelisi külalisõppejõude ja praktikuid.
- 6) Soovitav oleks jälgida ja mõõta vilistlaste käekäiku tööturul.
- 7) Suurendada võiks reaalses töötajate keskkonnas toimuva õppepraktika mahtu ja kestust.
- 8) Et tekitada sisseastujates õppekavade vastu suuremat huvi, võiks kaaluda tugevama rõhu asetamist individuaalsele loovpraktikale.
- 9) Laiendada tuleks ülikooliressursside osakondadevahelist ristikasutust, soodustamaks interdistsiplinaarsete koostööharjumuste teket ja valmistades üliõpilasi seeläbi paremini ette tööturul toimuvaks.

Integreeritud tehnoloogiate ja käsitöö õppekava puuduvad parendusvaldkonnad ja soovitused

- 10) Ümber tuleks vaadata õppekava nimetus. Kuigi praeguse nimetuse taga on arusaadav soov kõik käsitletavat teemat üles lugeda, on tulemusena tekkiv kombinatsioon (vähemalt inglise keeles) kohmakas ja kultuurilises plaanis eksitav. Kaaluda võiks näiteks nimetust "*Integrated Crafts and Technologies*" või "*Domestic Crafts and Technologies*". Üldises plaanis soovib komisjon üle vaadata õppekava õpetajakoolitust puudutava osa, et tagada kunsti ja disaini võimalikult paindlik ja kaasaegne käsitlus põhikooli õppekavas. Praeguse seisuga tundub, et liiga suur osa tähelepanust on suunatud traditsioonilisele käsitööle ja tehnoloogiatele. Kuigi digitaalse meedia tehnoloogiaid valikainetes küll käsitletakse, soovib komisjon audiovisuaalsele meediale kui loovale valdkonnale õppekavas kandvama positsiooni anda.
- 11) Väljakutseks, mis vajab hoolikat tähelepanu, on üliõpilaste värbamine Integreeritud tehnoloogiate ja käsitöö õppekavale, mis nõuab tõenäoliselt õppekava profiili põhjalikku ümberkujundamist. Samuti oleks vaja täiendavalt läbi mõtestada õppekava seos põhikoolide õppekavaga ja tema mõju sellele. Koostöös kõigi huvitatud osapoolte, eriti üliõpilastega, tuleks panna paika selge nägemus õppekava edasise arengu osas. Õppekaval õpetatavaid oskusi saaks lisaks koolidele rakendada ka erinevates kultuurivaldkondades, sh muuseumides, kunstikeskustes, galeriides, festivalidel jmt.
- 12) Õppekava juhid võiksid kaaluda disainerimõtlemist, disainiprotsessi ja -metodoloogiat puudutavate õppeainete tihedamat omavahelist lõimimist, et tekiks terviklikum arusaamine disainist tarbekunsti kontekstis. Kaasaegsete disainiteooriate ja -praktikate laialdasem käsitlemine oleks kooskõlas kiiresti muutuva tööturu vajadustega ja võiks kasvatada potentsiaalsete tudengite huvi kõnesoleva õppekava vastu.

- 13)Kaaluda tuleks õppekava fookuse avardamist selliselt, et senisest selgem tähelepanu langeks avaliku ruumi mugavuse, kestlikkuse ja ökoloogia küsimustele, millega tegelemiseks oleks vaja alternatiivset eksperimentaalõppekeskkonda.
- 14)Sisseastujate arvu tõstmiseks tuleks kujundada elavam ja innustavam õpikeskkond ning erinevate meediakanalite kaudu koolis toimuvaid loovtegevusi tutvustades avalikkusega tihedamat kontakti otsida. Inspireerivamas õpikeskkonnas saab toimuda kaasaegsem õpe ja tekkida tänapäevasem arusaam käsitööst ning kodumajandusoskustest ja -tehnoloogiatest.
- 15)Välja tuleks töötada strateegia täiendavate rahaliste vahendite hankimiseks – näiteks võiks õpperuume rentida välja kogukondliku elukestva õppe, käsitööringide, suvekoolide jmt tarbeks.

Käsitöetehnoloogiate ja disaini õppekava puudutavad parendusvaldkonnad ja soovitud

- 16)Tudengitele võiks kättesaadav olla senisest detailsem info õppekava ülesehituse ja ainekava sisu kohta.
- 17)Kaaluda võiks juurdepääsu võimaldamist laboritele ja töökodadele ka loenguvabadel päevadel.
- 18)Soovitav oleks jagada mitmeid käsitöödisaini ja tehnoloogia õppekavadel välja arendatud õpetamiseetodeid ja kaasaegseid erialateadmisi ka integreeritud tehnoloogiate ja käsitöö õppekavaga.

**FILMIKUNST (RKH), AUDIOVISUAALNE MEEDIA (INGLISE ÕPPEKEELEGA BA ja MA),
AUDIOVISUAALNE MEEDIA: TELEVISIOON/DOKUMENTAALFILM (INGLISE ÕPPEKEELEGA MA),
DOKUMENTAALFILM (INGLISE ÕPPEKEELEGA MA), INTEGREERITUD KUNST, MUUSIKA JA
MULTIMEEDIA (BA), RISTMEEDIA FILMIS JA TELEVISIOONIS (BA), TELEVISIOON: REŽII,
TOIMETAMINE JA TOOTMINE (MA), NÜÜDISMEEDIA (MA)**

Tugevused

- 1) Balti filmi, meedia, kunstide ja kommunikatsiooni instituudi (BFM) õppekavade ülesehitus ja sisu on kõrgetasemelised ning vastavad hästi kaasaegse tööturu vajadustele ja riigi majanduslikele ning kultuurilistele prioriteetidele.
- 2) Süsteemselt pakutakse ulatuslikke täiendõppe kursusi, millel on palju osalejaid erinevatest ühiskonnasegmentidest.
- 3) Õppekavaarendus on paindlik, operatiivne ja süstemaatiline.
- 4) BFM on tihedalt seotud Tallinna Pimedate Ööde Filmifestivali ja pikaajalise traditsiooniga Pärnu Filmifestivaliga.
- 5) Üliõpilastel on hea ligipääs laialdasele valikule audiovisuaalsetele seadmetele (nt kaameratele ja montaažiseadmetele), mida neil on lubatud kasutada vaid juhul, kui nad on läbinud vastava väljaõppe ja saanud heakskiidu õppejõududelt. Stuudiod on suurepärasel tasemel.
- 6) Õppetööd viivad läbi kõrgelt kvalifitseeritud, motiveeritud ja proaktiivse suhtumisega professionaalid, kes on vastuvõtlikud tagasisidele ning hästi kursis meeditööstuse vajadustega.
- 7) Tudengite praktilisi töid ja õpiväljundeid (filmid, ristmeedia tooted) tutvustatakse avalikkusele laialdaselt kohalikus meedias ja rahvusvahelistel filmifestivalidel ning nende tehnilist ja kunstilist kvaliteeti hinnatakse kõrgelt.
- 8) Õppemeetodid võimaldavad tudengitel oma aega paindlikult planeerida, mis omakorda aitab vähendada väljalangevust.
- 9) Õppejõudkonnas on heas tasakaalus loomingulise, uurimistöö ja õpetamistaustaga õppejõud.
- 10)BFM toetab õppejõudude professionaalset arengut, korraldades neile pedagoogikakoolitusi ning võimaldades neil osaleda konverentsidel, avaldada artikleid, koostada näitusi jmt.
- 11)Õppejõud osalevad rahvusvahelises ja siseriiklikus mobiilsuses.

- 12) Üliõpilased on kõrgelt motiveeritud ja õppetööle ning BFM-le pühendunud.
- 13) Õppekavade lõpetajad leiavad tööd meediatööstuses. Nii tööandjad kui vilistlased on rahul õppekavade lõpetajate professionaalsete, tehniliste ja loovtöökustega.
- 14) Õppekava Ristmeedia filmis ja televisioonis tugevuseks on selle laiapõhjalisus, mis ulatub transmeedia põhikursustest loovmõtlemise, arvutimängude ja virtuaalreaalsuseni. Õppekavas on kõik nimetatud erialasuunad ühendatud selgeks kontseptuaalseks tervikuks. Paindlik valikainete poliitika soodustab innovatsiooni ja transdistsiplinaarsust.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Kuigi õppekavad hõlmavad valdavalt osa audiovisuaalsektori kunstilistest praktikatest, esineb nende profiilide vahel teatud kattuvusi. Segadusttekitavalt mõjub ka nii õppekavade pidev nimevahetus kui nende sage käivitamine ja sulgemine. BFM-le oleks kasulik koostada strateegiline plaan, mille abil süstemaatiliselt jälgida ja koordineerida erinevaid õppekavasid ja nendevahelisi suhteid.
- 2) Praktika erialatööstuses võiks olla õppetööga paremini koordineeritud. Vajalik oleks seada sisse formaliseeritud mehhanism praktika käigus omandatud oskuste hindamiseks.
- 3) Soovitatav oleks uurida edasisi võimalusi rahvusvahelistel festivalidel (nt Sundance'i filmifestival) osalemiseks.
- 4) Filmikunsti rakenduskõrgharidusõppekaval ja Audiovisuaalne meedia: televisioon / dokumentaalfilm magistriõppekaval võiks üliõpilastele pakkuda välja rohkem valikaineid, et neil oleks võimalik kujundada õpingud vastavaks oma isiklikele huvidele ja vajadustele. See toetaks nende loomingulist arengut ning soodustaks transdistsiplinaarsust ja innovatsiooni. Samuti võiks senisest suuremas mahus eraldada spetsiaalseid valikaineid üliõpilaste individuaalprojektide tarbeks.
- 5) Innovatsiooni- ja disainerimõtlemist võiks bakalaureuseõppes vähemalt valikaine raames käsitleda, et toetada üliõpilaste probleemide lahendamise ja loovoskusi.
- 6) Audiovisuaalse meedia õppekava fookus on hindamiskomisjoni hinnangul liiga kitsas ning võiks hõlmata meediavaldkonda senisest laiemalt.
- 7) Integreeritud kunsti, muusika ja multimeedia bakalaureusekavale tuleks kasuks, kui suurendada õppekava mahtu 180 ainepunktilt 240-le, mis tähendaks nelja-aastast õpet kolmeaastase asemel. See võimaldaks eraldada 60 lisaainepunkti spetsialiseerumissuundade süvaõppeks.
- 8) Üliõpilastele pakutakse praktilist koolitust filmitehnikate alal ainult eriala valikmoodulite raames, mille maht moodustab vaid veidi üle kümne protsendi ainepunktide kogumahust. Et üliõpilaste erialast kompetentsi süvendada, on soovitatav praktikapõhiste ainete mahtu õppekavades suurendada.
- 9) Televisioon: režii, toimetamine ja tootmine magistrikava eesmärki, mille kohaselt õppekava lõpetaja oskab kriitiliselt hinnata olulisemaid sotsiaalseid ja kultuuriprotsesse ning meediakäsitlusi, võiks paremini kajastada ka õpimoodulite sisus. Näiteks oleks õppekavas soovitatav sügavamalt käsitleda kriitilise meedia metodoloogiat (nt McLuhan, Kittler, Deleuze) ning tutvustada üliõpilastele sissejuhatavalt ka fenomenoloogiat (nt Merleau-Ponty) ja visuaalse kujutise poliitikat (nt Benjamin, Baudrillard).
- 10) Umbes pool Nüüdismeedia õppekava sisust on otseselt seotud televisioonirežii, toimetamise ja tootmisega ning seega kuni äravahetamiseni sarnane teise magistrikavaga. Nüüdismeedia õppekava puhul võiks tutvustada üliõpilastele meediaspektrit senisest laiemalt nurga alt.
- 11) Magistrikavadel tuleks määratleda teadusliku uurimistöo paradigma ning lülitada õppekavadesse kohustuslikud uurimistöo moodulid. Magistrikavad võiksid olla seotud mõne väljakujunenud teadusõrgustikuga – näiteks võiks tudengite teadustöö/uurimistöo siduda TLÜ meediainnovatsiooni ja digikultuuri tippkeskuse tegevusega ja ka mõne EL projektiga, et soodustada interdistsiplinaarset koostööd õppejõudude ja üliõpilaste vahel.

- 12) BFM on Eesti suurim filmitootja - mullu valmis 120 tudengifilmi, terves ülejäänud Eesti filmitööstuses sama ajaga vaid 60. Sellega seoses jääb ressursside jagamine ja ajastamine alati suureks väljakutseks. Kuigi ressursside planeerimise osas võib näha paranemistendentsi, on enamusel toodetud filmidest siiski probleeme eelarvepuudujäägiga. Jagatavad stipendiumid on väikesed ja neist ei piisa kunagi terveks stsenaariumikirjutamisest kuni esilinastuseni kestvaks filmi valmimisprotsessiks. Seda probleemi võiks leevendada Hooandja-taolise ühisrahasutusplatvormi kaasamine kõigi praktilise mooduli tööde finantseerimisse. Samuti võiks ülikool üliõpilasi enam toetada filmitootmiseks täiendavate vahendite taotlemisel.
- 13) BFM-i tehnilistele nõupidamistele tuleks kutsuda regulaarselt koostööpartnereid kohalikest filmi- ja meediaettevõtetest.
- 14) Kohati oleks üliõpilasi vaja praktikakohtade leidmisel paremini juhendada. Samuti peaksid praktikaettevõtete juhid olema praktika eesmärkidest senisest paremini informeeritud.
- 15) Soovitav on töötada välja süsteem aktiivselt loomeprotsessides osalevate lektorite asendamiseks. Kuna õppeassistendid täidavad kohati ka asenduslektorite rolli, tuleks nende ametijuhendeid selle osas täpsustada.
- 16) Rahvusvahelisi kontakte tuleks tugevdada, et tõsta magistritaseme üliõpilaste välismobiilsust.

10. Dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ p 41 sätestab, et hindamiskoostöögrupp kinnitab hindamisaruande 3 kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.

11. Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele ning:

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Tallinna Ülikooli kunstide õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedi hindamine läbi 7 aasta pärast.

Otsus võeti vastu 9 poolthäälega. Vastu 0.

12. Nõukogu teeb Tallinna Ülikoolile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 02.02.2019 tegevuskava aruandes toodud parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.

13. Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamiskoostöögruppule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Nõukogu saadab vaide EKKA hindamiskoostöögruppule vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamiskoostöögrupp vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.

Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

11) Nõukogu arutas **Tartu Ülikooli kunstide õppekavagrupi kvaliteedihindamise** dokumente.

Lähtuvalt ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punktides 3.7.3 ja 3.7.1 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi “Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel” punktist 41.1 sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamislõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Tartu Ülikool kooskõlastas EKKAg õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 15.11.2016.
2. EKKA juhataja kinnitas 27.09.2017 korraldusega Tartu Ülikooli, Tallinna Ülikooli ja Tartu Kõrgema Kunstikooli kunstide õppekavagrupi ja Tallinna Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedi hindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Mark Dunhill	komisjoni esimees, University of Arts London (Suurbritannia)
Hanke Leeuw	University of the Arts Utrecht (Holland)
Kari Bjørgo Johnsen	University of Bergen (Norra)
Barbara Ābele	Art Academy of Latvia (Läti)
Tom McGorrian	Middlesex University London (Suurbritannia)
Žilvinas Lilas	Academy of Media Arts Cologne (Saksamaa)
Andres Tali	vabakutseline kunstnik (Eesti)
Clara van Wijk	VU University Amsterdam, The Netherlands
Kristīne Mārtinsone	Rīga Stradiņš University

3. Tartu Ülikool esitas kunstide õppekavagrupis hindamisele järgmised õppekavad:

Pärandtehnoloogia (rakenduskõrgharidusõpe)

Pärandtehnoloogia (magistriõpe)

4. Tartu Ülikool esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 15.09.2017, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 20.09.2017.
5. Hindamiskülastus Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias toimus 15.11.2017.
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 10.01.2018, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 10.01.2018 ja millele Tartu Ülikool esitas vastuse 19.01.2018.
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 22.01.2018. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.

8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 22.01.2018.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 02.02.2018 istungil 8 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Tartu Ülikooli kunstide õppekavagrupi esimest ja teist õppeastet puudutavad tugevused, soovitused ning parendusvaldkonnad.

Komisjoni üldised soovitused seoses kunstide õppekavagrupiga Tartu Ülikoolis, Tallinna Ülikoolis ja Tartu Kõrgemas Kunstikoolis

- 1) Soovitav on viia riiklikul tasandil läbi kunsti-, käsitöö- ja disainiõppe õppekavade ülevaatus, et mõista paremini seoseid nelja peamise kunstihariduse pakkuja vahel Eestis. See võimaldaks igal kõrgkoolil jagada oma parimaid praktikaid ja paremini mõista, kuidas pakutavate õppekavade valik aitab kaasa õppevaldkondade terviklikule ja tasakaalustatud käsitlusele kõrgharidussektoris.
- 2) Seoses madala konkursiga akadeemilistele ametikohtadele tuleks kriitiliselt vaadata üle õppejõudude palgad ja neid vajadusel tõsta, et värvata kõrgkoolidesse tööle kvalifitseeritud ja kogenud rahvusvahelisi talente.
- 3) Arvestades sellega, et ettevõtlusõpe on õppekavades võrdlemisi hiljutiseks lisanduseks, soovitab hindamiskomisjon õppeasutustel seniseid tulemusi omavahel võrrelda, et jagada kogemusi ja kinnistada toimivaid praktikaid. Kuna kultuuriettevõtlus on oluline eeldus kunsti- ja kultuuritegevuse jaoks uute avalike platvormide loomiseks, võiks kaasata ka teisi õppeasutusi, nagu näiteks EBS.
- 4) Analüüsida tuleks, kuidas lähevad kõrgkoolide teadus- ja loometöö suundumused kokku loominguuuringu arenguga rahvusvaheliselt tunnustatud kunstikõrgkoolides.

Õppekavagrupi tugevused

- 1) Tõhus ja kaasav juhtimiskultuur võimaldab õppejõududel otsustusprotsessi mõjutada ning mõista laiemaid institutsionaalseid väljakutseid..
- 2) Akadeemia hea koostöö ülikooliga loob võimalused vastastikuseks teadmistevahetuseks, tekitades silla traditsiooniliste akadeemiliste õppeainete ning käsitöökultuuri ja loomepraktikate vahel.
- 3) Akadeemias valitseb selge arusaamine nüüdisaegsest pedagoogikast, milles on omavahel kombineeritud praktikapõhine õpe, kriitiline mõtlemine, loovus ning uurimistöö.
- 4) Õppekava sisu, õpiväljundid, õpetamismeetodid ja hindamisprotsessid on väga hästi kirjeldatud ning õpimoodulites valitseb tasakaal teoreetilise ja praktilise õppe vahel. Hindamisprotseduurid on läbipaistvad ja tuginevad selgetele hindamiskriteeriumidele
- 5) Üliõpilastööde kvaliteet on väga kõrge. Eriti magistritööd käsitlevad muljetavaldavalt laiaulatuslikult erinevaid tekstiilide, metalli ja ehitusega seotud uurimisteemasid. Need projektid on märgiks sellest, et üliõpilaste praktiline ja uurimistöö on palju ulatuslikum kui pelk traditsioonide ja ajaloo analüüs.
- 6) Üliõpilaskonna dünaamilisusest annavad tunnistust sisseastujate arvu kasv ning Tartu Ülikooli keskmisega võrreldes madal väljalangevuse määr, mis kajastavad ühtlasi ka akadeemia missiooni edukust pärandtehnoloogiate väärtuslikkuse ja asjakohasuse esiletoomisel tänapäevases kultuurikontekstis.
- 7) Üliõpilased on suutelised tegema valdkondadeülest koostööd ning neile võimaldatakse suurt paindlikkust oma õppetöö korraldamisel.

- 8) Õppekavad pakuvad väga omanäolist lähenemisviisi Eesti pärandtehnoloogiate uurimisele ja praktiseerimisele, mis tugineb õppejõudude akadeemilisele professionaalsusele, loomingulisele uurimismetoodikale ja kõrgetasemelistele käsitööoskustele.
- 9) Kasvatav enesekindlust ja rafineeritust praktikapõhise uurimistöö vallas näitab eelretsenseeritava teadusajakirja „*Studia Vernacula*“ väljaandmine, milles saavad oma töid avaldada ka valitud magistrandid.
- 10) Igati positiivselt ja julgustavalt suhtutakse interdistsiplinaarsesse koostöösse õppekavaväliste projektide raames.
- 11) Rahvusliku käsitöö osakonna eelarve on tänu üliõpilaste arvu kasvule hiljuti suurenenud. Eelarvele saadakse lisa projektirahadest.
- 12) Õppekeskkond on väga heal tasemel. Renoveeritud Vilma õppehoones on piisavalt ruumi paljudele eritöökodadele ja üldistele õpperuumidele. Viljandi Kultuuriakadeemia taristu pidev täiustumine vastab õppekavade vajadustele ja arengule.
- 13) Rahvusliku käsitöö osakond juhib ka Viljandimaa Loomemajanduskeskust, mis pakub tuge ja töövahendeid alustavatele käsitööettevõtjatele.
- 14) Õppejõududel ja üliõpilastel on võimalik töökodasid ka väljaspool õppetööd vabalt kasutada. Masinaid ja õppevahendeid on üliõpilastel lubatud käsitseda ainult pärast seda, kui nad on läbinud vastava väljaõppe ja neil on olemas selleks vajalik töökogemus. Lisaks juhendavad neid õppejõud ja tehnilised assistendid.
- 15) Toimub e-õppe keskkonna pidev arendamine, mis vastab kaasaegse õppekeskkonna nõuetele nii statsionaarse kui kaugõppe puhul.
- 16) Tudengite, vilistlaste, tööandjate ja koostööpartnerite tagasiside põhjal on arendatud välja jätkusuutlikud ja paindlikud õpetamise ja õppimise mudelid.
- 17) Kõrgelt kvalifitseeritud ja pühendunud personal on akadeemia ja rahvusliku käsitöö osakonna pideva arengu võtmelemendiks. Üliõpilased hindavad nii õppejõudude professionaalsust kui õpetamisoskust.
- 18) Akadeemilisel kogukonnal on nii enda kui üliõpilaste tööle ühtlaselt kõrged nõudmised.
- 19) Praktikapõhine lähenemine ettevõtlikele, mis leiab rakendust nii õppejõudude poolt kui ka loomemajanduskeskuses, toetab oluliselt nii akadeemiasiseseid kui -väliseid arenguid. See on heaks näiteks pühendumusest strateegilisele koostööle, mis viib ka käegakatsutavate tulemusteni ning mida tuleks tuua eeskujuks ka teistele analoogsetele valdkondadele.
- 20) Õppekavagrupi üliõpilased moodustavad ühtse kogukonna, mis toimib ka tugivõrgustikuna. Üliõpilaste mitmekesine professionaalne ja akadeemiline taust võimaldab neil üksteisega oma teadmisi ja oskusi jagada.
- 21) Avatud ülikool pakub paindlikke õppimisvõimalusi üliõpilastele, kellel on vaja ühendada õppimine töö- ja/või pereeluga.
- 22) Vilistlaste tööerakendumise määr on kõrge. Akadeemia vilistlased on võitnud mitmeid auhindu ning algatanud edukaid ettevõtteid. Tööandjad on rahul lõpetajate kompetentsiga.

Õppekavagrupiga seotud parentusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Õppekavadel on peamiseks väljakutseks nende rahvusvahelise profiili ja üliõpilaste ning õppejõudude mõlemasuunalise mobiilsuse tõstmine. Praegu on üliõpilaste välismobiilsus piiratud, kuna nad on tingituna oma keskmisest kõrgemast vanusest tihti seotud perekondlike ja töökohustustega. Seetõttu tuleks kaaluda neile lühiajalisemate mobiilsusvõimaluste pakkumist.
- 2) Arvestades õppekavade väga spetsiifilist fookust ja praegusi arenguid teadus/loometöös, tuleks otsida võimalusi osaleda olemasolevates rahvusvahelistes võrgustikes, näiteks läbi ELIA (*European League of Institutes in Art*) liikmelisuse.

- 3) Rahvusliku käsitöö osakonnas toimuva loome/teadustöö tutvustamine rahvusvahelisel tasandil aitaks värvata õppekavadele ka välisüliõpilasi. Ülikooli poolt on vajalik selge toetus akadeemia rahvusvahelistumise plaanidele.
  - 4) Puudub süstemaatiline lähenemisviis õppejõudude töö tulemuslikkuse hindamisele.
  - 5) Suurendada tuleks koostööd erinevate kohalike ja rahvusvaheliste partneritega, et kasutada võimalikult tõhusalt ära olemasolevaid töökodasid ja tehnoloogiat.
  - 6) Ülikooli tasandil tuleb tunnustada ja väärtustada rahvusliku käsitöö osakonnas läbi viidavat loomepõhist teadustööd.
  - 7) Üliõpilaste keskmine vanus on üsna kõrge ning õppekavadele on keeruline värvata nooremaid üliõpilasi. Tasuks kaaluda investeerimist käsitöökursustesse keskkoolides, et äratada selle teema vastu huvi ka nooremas põlvkonnas.
- 10.** Dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ p 41 sätestab, et hindamiskoostööd kinnitab hindamisaruande 3 kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.
- 11.** Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele ning:

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Tartu Ülikooli kunstide õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedi hindamine läbi 7 aasta pärast.

Otsus võeti vastu 8 poolthäälega. Vastu 0.

- 12.** Nõukogu teeb Tartu Ülikoolile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 02.02.2019 tegevuskava aruandes toodud parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
- 13.** Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamiskoostööle 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Nõukogu saadab vaide EKKA hindamiskoostööle vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamus vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamiskoostööle vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.

Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

- 12)** Nõukogu arutas **Tartu Kõrgema Kunstikooli kunstide õppekavagrupi kvaliteedihindamise** dokumente.

Lähtuvalt rakenduskõrgkooli seaduse § 21¹ lg-st 2 ning ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punktides 3.7.3 ja 3.7.1 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi “Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel” punktist 41.1 sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamiskoordinaator (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Tartu Kõrgem Kunstikool kooskõlastas EKKAgas õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 15.11.2016.
2. EKKA juhataja kinnitas 27.09.2017 korraldusega Tartu Ülikooli, Tallinna Ülikooli ja Tartu Kõrgema Kunstikooli kunstide õppekavagrupi ja Tallinna Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedi hindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Mark Dunhill	komisjoni esimees, University of Arts London (Suurbritannia)
Hanke Leeuw	University of the Arts Utrecht (Holland)
Kari Bjørgo Johnsen	University of Bergen (Norra)
Barbara Ābele	Art Academy of Latvia (Läti)
Tom McCorrian	Middlesex University London (Suurbritannia)
Žilvinas Lilas	Academy of Media Arts Cologne (Saksamaa)
Andres Tali	vabakutseline kunstnik (Eesti)
Clara van Wijk	VU University Amsterdam, The Netherlands
Kristīne Mārtinsonē	Rīga Stradiņš University

3. Tartu Kõrgem Kunstikool esitas kunstide õppekavagrupis hindamisele järgmised õppekavad:

Maal ja restaureerimine (rakenduskõrgharidusõpe)

Tekstiil (rakenduskõrgharidusõpe)

Skulptuur (rakenduskõrgharidusõpe)

Mööblidisain ja restaureerimine (rakenduskõrgharidusõpe)

Nahadisain ja restaureerimine (rakenduskõrgharidusõpe)

Fotograafia (rakenduskõrgharidusõpe)

Meedia- ja reklaamidisain (rakenduskõrgharidusõpe)

4. Tartu Kõrgem Kunstikool esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 6.09.2017, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 20.09.2017.
5. Hindamiskülastus Tartu Kõrgemas Kunstikoolis toimus 16.11.2017.
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 10.01.2018, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 10.01.2018 ja millele Tartu Kõrgem Kunstikool esitas vastuse 19.01.2018.

7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 22.01.2018. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 22.01.2018.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 02.02.2018 istungil 9 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Tartu Kõrgema Kunstikooli kunstide õppekavagrupi esimest õppeastet puudutavad tugevused, soovitused ning parendusvaldkonnad.

Komisjoni üldised soovitused seoses kunstide õppekavagrupiga Tartu Ülikoolis, Tallinna Ülikoolis ja Tartu Kõrgemas Kunstikoolis

- 1) Soovitav on viia riiklikul tasandil läbi kunsti-, käsitöö- ja disainiõppe õppekavade ülevaatus, et mõista paremini seoseid nelja peamise kunstihariduse pakkuja vahel Eestis. See võimaldaks igal kõrgkoolil jagada oma parimaid praktikaid ja paremini mõista, kuidas pakutavate õppekavade valik aitab kaasa õppevaldkondade terviklikule ja tasakaalustatud käsitlemisele kõrgharidussektoris.
- 2) Seoses madala konkursiga akadeemilistele ametikohtadele tuleks kriitiliselt vaadata üle õppejõudude palgad ja neid vajadusel tõsta, et värvata kõrgkoolidesse tööle kvalifitseeritud ja kogenud rahvusvahelisi talente.
- 3) Arvestades sellega, et ettevõtlusõpe on õppekavades võrdlemisi hiljutiseks lisanduseks, soovitab hindamiskomisjon õppeasutustel seniseid tulemusi omavahel võrrelda, et jagada kogemusi ja kinnistada toimivaid praktikaid. Kuna kultuuriettevõtlus on oluline eeldus kunsti- ja kultuuritegevuse jaoks uute avalike platvormide loomiseks, võiks kaasata ka teisi õppeasutusi, nagu näiteks EBS.

Õppekavagrupi tugevused

- 1) Üliõpilased, õppejõud ja tööandjad tunnevad, et nende arvamusi ja ettepanekuid väärtustatakse ja võetakse arvesse.
- 2) Õppekavad püsivad kaasaegsetena tänu tihedale otsekontaktile koostööpartneritega ja pühendunud, praktiseerivatest professionaalidest õppejõududele. Samuti tuleb kasuks üliõpilaste kokkupuude kõrgetasemelise tehnoloogiaga nii koolis kohapeal kui ka praktikakohtadel.
- 3) Õppekavade ülesehitus ja sisu on sidus, asjakohane ja paindlik ning võimaldab hästi saavutada kavandatud õpiväljundeid.
- 4) Täiendõppe programmid on hästi õppekeskkonda integreeritud ning moodustavad olulise osa.
- 5) Õppekavaarendus ja tagasisidemehhanismid on tõhusad ja süsteemsed. Õppekavaarendusse on läbi õppekavanõukogude kaasatud kõrgkoolivälised professionaalid ja tööandjad ning selle käigus võetakse arvesse ametlike nõudeid, kutsestandardeid, ühiskonna vajadusi ja nüüdisaegset lähenemisviisi õppimisele ja õpetamisele.
- 6) Üliõpilaste toetamine on juhtkonna ja õppejõudude südameasjaks. Regulaarne personaalne kontakt tagab eduka suhtluse ning võimaldab anda tõhusalt igakülgset tagasisidet.
- 7) Kõik TKK õppehooned on võimaluste piires varustatud rampide ning invaliftide ja –tualettidega ning on seega erivajadustega inimestele ligipääsetavad.
- 8) TKK peab Tartus tuntud Galeriid Noorus, kus saavad oma teoseid välja panna kõrgkooli üliõpilased ja õppejõud.
- 9) Tänu tihedatele sidemetele koostööpartnerite, praktikute ja kohalike kultuuritraditsioonidega on õppekavadel kohaliku kogukonna tugev toetus.

Õppekavagrupiga seotud parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Jätakuvalt tuleks õpimoodulites laiendada kaasaegsete kunsti- ja disainiteooriate käsitlust, et tõsta õpingute teoreetilist ja kontekstuaalset taset. Selleks tuleks õppetöösse kaasata senisest enam sobiva kvalifikatsiooniga väliseksperite.
- 2) Õppekavanõukogude tegevust reguleerivatest eeskirjadest ei tule välja, kui suur osa nende liikmetest valitakse kõrgkooliväliste ekspertide ja tööandjate hulgast ning kuidas toimub valimisprotsess (kas liikmekandidaate kutsutakse või esitatakse, jne). Soovitatav on kaasata õppekavanõukogudesse kõrgkooliväliseid liikmeid vähemalt 50% ulatuses.
- 3) Tartu Kõrgemal Kunstikoolil oleks võimalik võtta endale juhtiv roll uute hübriidainekavade välja töötamisel, mis ühendavad endas kaasaegseid kunsti- ja disainipraktikaid. See aitaks tugevdada TKK positsiooni kõrgema kunsti- ja disainihariduse valdkonnas ja mitmekesistada selle pakkumist Eestis. Lisaks on soovitatav ehitada üles uusi õppekavasid/moduleid, mis suunaksid üliõpilasi avastama interdistsiplinaarseid (või isegi transdistsiplinaarseid) erialavaldkondi.
- 4) Soovitatav on küsida tudengitelt tagasisidet senisest formaalsemal ja struktureeritumal kujul, et saada pikemaajalisem ülevaade nende arvamustest ja ettepanekutest.
- 5) Soovitatav oleks tugevdada ettevõtlusõppe raames koostööd Tartu Loomemajanduskeskusega.
- 6) Praktika erialatööstuses võiks olla õppetööga paremini sidustatud. Fotograafia õppekavas võiks praktika osakaalu tugevdada.
- 7) Kõrgkoolile tuleks kasuks suurem rahvusvahelistumine. Selle saavutamiseks võiks avada ühe ingliskeelse rakenduskõrgharidusõppe kava, milles on transdistsiplinaarseks tervikus ühendatud erinevate õppekavade (nt Meedia- ja reklaamidisain) asjakohased aspektid.

MAAL JA RESTAUREERIMINE (RKH), TEKSTIIL (RKH), SKULPTUUR (RKH), MÖÖBLIDISAIN JA RESTAUREERIMINE (RKH), NAHADISAIN JA RESTAUREERIMINE (RKH)

Tugevused

- 1) TKK õppekavad on selgelt struktureeritud ja omavahel seotud, pakkudes kõrgetasemelisi spetsialiseerumisi kunsti, disaini ja konserveerimise/restaureerimise valdkonnas.
- 2) Muljetavaldav on, et kolme aasta jooksul õpingute lõppemisest saab 80-90% TKK lõpetajatest tööd valitud erialal. See statistika näitab, et sobiv tasakaal praktiliste ja loominguliste oskuste, teaduspõhiste akadeemiliste teadmiste ja töökohapõhise ning ettevõtlusõppe vahel pakub tudengitele õppetöös piisavalt väljakutseid ning valmistab neid hästi ette tööturul toimetulekuks. Tööandjad on väga rahul lõpetajate motivatsiooni ning praktiliste ja teoreetiliste kompetentsidega.
- 3) Kõigis osakondades on üliõpilastel võimalus töötada kaasaegsete tehnoloogiate ja materjalidega. Töökojad on tudengitele avatud ka pärast õppetöö ametlikku lõppu.
- 4) Välisprojektidest saadavat tulu kasutatakse tõhusalt kõrgkooli ressursside täiendamiseks.
- 5) Õppekavades on rahvusvaheline mõõde ühendatud riiklike ja regionaalsete vajadustega, mida tudengid väga hindavad.
- 6) Tudengeid julgustatakse algatama välisvahetusi ning aktiivselt osalema praktikas, koolivälistes projektides ja komisjonides.
- 7) Kõrgkooli kvaliteetne õppekeskkond loob koostöise õhkkonna, mis soodustab üksteiselt õppimist.
- 8) Õppekavadele on hiljuti värvatud tööle nooremaid õppejõude, kellel on selge arusaam oma õppeainete laiemast kontekstist ja kaasaegsetest õpetamismeetoditest.

- 9) Tihe sisseastumiskonkurss võimaldab valida TKK õppekavadele kõige andekamad ja motiveeritumad üliõpilased, mis aitab hoida alal kõrgkooli mainet ja seal pakutava hariduse kvaliteeti.
- 10) Tudengitele pakutakse välisvahetustes ja mobiilsusprogrammides osalemisel igakülgset tuge ja välismaal käivad stažeerimas ka õppejõud.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Õppekavaarendus toimub vastavalt arengukavale, mis sisaldab peamiselt kvantitatiivseid kvaliteedikriteeriume. Seda võib tõlgendada instrumentaalse lähenemisena kõrgemale kunstiharidusele (mis ei ole ilmselt taotlus). Soovitav on kaaluda võimalust arendada välja ka asjakohased kvalitatiivsed kriteeriumid.
- 2) Üle tuleks vaadata üldained veendumaks, et kõigil õppejõududel on ühtne arusaam teooriamoodulite eesmärkidest ja sisust ning kaasaegsest kontekstist, mille osas nad tudengite kriitilist mõtlemist kujundavad.
- 3) Hindamisprotsess tuleks muuta läbipaistvamaks, tehes sealjuures selget vahet kujundaval ja kokkuvõtval hindamisel. Hindamiskriteeriumid peaksid põhinema õpiväljunditel ja olema kõigile avalikult kättesaadavad. Praegu tugineb üliõpilaste hindamine liigselt suulisele tagasisidele – soovitav on anda tudengitele ka formaalsemat kirjalikku tagasisidet, mis võimaldaks neil ka pärast hindamist oma tugevaid ja nõrgemaid külgi analüüsida.
- 4) Parandada tuleks koostööd erinevate osakondade vahel, et pakkuda tudengitele senisest enam inter- ja transdistsiplinaarse õppe võimalusi.
- 5) Jätakuvalt tuleks arendada edasi ettevõtlusoskuste ja kutsepraktikal põhinevate moodulite sisu ning suurendada nende mahtu õppekavades.
- 6) Õppekavadel on soovitav uurida ja võtta eeskuju rahvusvahelises plaanis (sh teistes väliskõrgkoolides) toimuvatest erialastest arengutest, mis laiendavad traditsioonilise tarbekunsti ja käsitöö mõistet – selle alla käivad nt ruumilise disaini, pinnakujunduse, biotekstiilide, kunsti ja teaduse või kunstikultuuride valdkonnad.
- 7) Soovitav on kujundada õppekavadel laiem arusaam kaasaegsetest õpetamismeetoditest kõrghariduses.
- 8) Avalikult tuleks arutleda, kuidas muuta õpe nii kõrgkooli kui osakonna tasandil teaduspõhisemaks.
- 9) Soovitav on kaasata õppetöösse senisest enam rahvusvahelisi külalisõppejõude.

FOTOGRAAFIA (RKH), MEEDIA- JA REKLAAMIDISAIN (RKH)

Tugevused

- 1) Õppekavadel on selge seos kohalike kultuuriasutustega ja tööturuga ning nad vastavad riigi peamistele majanduslikele ja kultuurilistele prioriteetidele.
- 2) Õppekavad vastavad tööandjate vajadustele ning valmistavad üliõpilasi ühtlasi ette nii iseseisvaks kunstnikukarjääriks kui õpingute jätkamiseks magistritasemel.
- 3) Fotograafiaosakonnas on sõlmitud koostöö ühe ettevõttega, mis lubab tudengitel vajalikku tehnikat (nt kaameravarustus) kahe nädala jooksul tasuta kasutada, eeldusel, et nad kirjutavad selle kohta hiljem tootearvustuse. Seega on rahaliste vahendite vähesusele lähenetud loominguiliselt.
- 4) Töökojad on hästi varustatud ja üliõpilastel on õigus neid ka kõrvalprojektide või isikliku töö eesmärgil kasutada. Olemasolevad ressursid võimaldavad tudengitel harjutada tööd uute tehnoloogiate ja materjalidega.

- 5) Praktiline õpe on väga heal tasemel. Üliõpilased õpivad töötama erinevate seadmete ja meediaga ning omandavad väärtuslikke kogemusi tellimusprojektide raames. Viimase aasta üliõpilased teevad projektitöö raames koostööd kõrgkooliväliste tööandjate ja kogukonnaga.
- 6) Hindamismeetodeid tutvustatakse üliõpilastele iga õppeaasta alguses. Üliõpilaste hinnangul on hindamine õiglane ja läbipaistev.
- 7) Õppejõududel on väga head sidemed erialatööstuse ja meediapraktikaga.
- 8) Vilistlased on külalisõppejõududena kaasatud õppetöösse.
- 9) Üliõpilased on kõrgelt motiveeritud ja kõrgkoolile ning õpingutele pühendunud. Üliõpilased hindavad kõrgkoolis valitsevat sõbralikku õpikeskkonda ja head ligipääsu õpiressurssidele. Tööandjate hinnangul on TTK lõpetajad motiveeritud, professionaalsed, heade oskustega, paindlikud ja loomingulised ning tunnevad hästi uusi tehnoloogiaid.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Kuna Meedia- ja reklaamidisaini õppekava tegeleb ulatuslikul määral filmi ja videoga, tekib oht jääda pädevalt ja süvendatult filmi- ja teletemaatikast käsitlevate BFM-i õppekavade varju. Meedia- ja reklaamidisaini õppekava võiks põhjalikumalt tegelda uue meediaga, nagu liit- ja virtuaalreaalsus ning 3D-kujundus, ja viimaste kahe rakendamisega interaktiivsetel platvormidel, nagu Unity 3D ja/või UnrealEngine. Samuti võiks süveneda teistesse interaktiivsetesse platvormidesse (nagu Arduino või interaktiivset meediat ja tekstiili kombineeriv Lilypad), reaalaajalise pilditöötlusse (VVVV, MaxMSP, vms) ja helitemaatikasse, milledest viimane on hetkel õppekavas esindatud vaid ühe 3 ainepunkti andva õppeainega.
  - 2) Õppeprotsessile tuleks kasuks, kui üliõpilastele võimaldada piiramatut juurdepääsu vähemalt mõnele stuudiole, kus nad saaksid segamatult oma projektide kallal töötada.
  - 3) Üliõpilaste hinnangul võiks õppetöös osalemise kohta kehtestada senisest rangemad reeglid. Praegu ei ole õppetöös osalemine kohustuslik ning „kriitilise massi“ üliõpilaste puudumine võib viia probleemideni õppetöös.
  - 4) Õppekavade sisus võiks pöörata senisest enam tähelepanu kasutajakogemusele.
  - 5) Välja tuleks arendada selged protseduurid, kriteeriumid või eeskirjad osa- ja täiskoormusega õppejõudude kaasamiseks teadus- ja arendustegevusse.
- 10.** Dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ p 41 sätestab, et hindamisnõukogu kinnitab hindamisaruande 3 kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.
- 11.** Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele ning

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Tartu Kõrgema Kunstikooli kunstide õppekavagrupi esimese õppeastme kvaliteedi hindamine läbi 7 aasta pärast.

Otsus võeti vastu 9 poolthäälega. Vastu 0.

12. Nõukogu teeb Tartu Kõrgemale Kunstikoolile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 02.02.2019 tegevuskava aruandes toodud parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
13. Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Nõukogu saadab vaide EKKA hindamisnõukogu vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.

Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

- 13) Nõukogu arutas **Tartu Ülikooli muusika ja teatrikunsti õppekavagrupi kvaliteedihindamise** dokumente.

Lähtuvalt ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punktides 3.7.3 ja 3.7.1 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi "Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel" punktist 41.1 sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Tartu Ülikool kooskõlastas EKKAg õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 10.11.2016.
2. EKKA juhataja kinnitas 27.09.2017 korraldusega Tartu Ülikooli, Tallinna Ülikooli ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia muusika ja teatrikunsti õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedi hindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Hannu Apajalahti	komisjoni esimees – Lecturer, Sibelius Academy/University of the Arts Helsinki (Soome)
Gretchen Amussen	Director of External Affairs and International Relations, Paris Conservatoire (Prantsusmaa)
Paula Tuovinen	Vice-rector University of the Arts Helsinki (Soome)
Anthony Dean	Dean of Cultural Engagement/Professor of Performing arts, University of Winchester (Suurbritannia)
Ildikó Sirató	Associate professor, Institute for Literary and Cultural Studies, University of Pannonia (Ungari)
Sue Dunderdale	Director, writer, producer (Suurbritannia)
Ankna Arockiam	üliõpilane; Royal Conservatoire of Scotland (Suurbritannia)

3. Tartu Ülikool esitas muusika ja teatrikunsti õppekavagrupis hindamisele järgmised õppekavad:

Muusika (rakenduskõrgharidusõpe)

Pärimusmuusika (magistriõpe; ühisõppekava Eesti Muusika- ja Teatriakadeemiaga)

Tantsukunst (rakenduskõrgharidusõpe)

Teatrikunst (rakenduskõrgharidusõpe)

Teatrikunsti visuaaltehnoloogia (rakenduskõrgharidusõpe)

4. Tartu Ülikool esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 4.08.2017, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 8.09.2017.
5. Hindamiskülastus Tartu Ülikoolis toimus 31.10. – 01.11.2017
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 8.01.2018, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 9.01.2018 ja millele Tartu Ülikool esitas vastuse 19.01.2018.
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 22.01.2018. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 22.01.2018.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 02.02.2018 istungil 8 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Tartu Ülikooli muusika ja teatrikunsti õppekavagrupi esimest ja teist õppeastet puudutavad tugevused, soovitused ning parendusvaldkonnad.

Komisjoni üldised soovitused seoses muusika ja teatrikunsti õppekavagrupiga Tallinna Ülikoolis, Tartu Ülikoolis ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias

- 1) Võttes arvesse õppejõudude, tudengite, vilistlaste ja tööandjatega läbi viidud intervjuusid soovib hindamiskomisjon korraldada erialavõrgustike algatusel üleriikliku (sh erinevate kõrgkoolide vahelise) arutelu/diskussiooni seoses erinevate muusika ja teatrikunsti õppekavade rollide ning eesmärkidega Eesti kõrgharidus- ja kultuurimaastikul. Kaaluda võiks Eesti rahvatantsu ja -muusika õppekavade koondamist.

Õppekavagrupi tugevused

- 1) Akadeemia energilisel ja proaktiivsel juhtkonnal on õppekavade edasise integreeritud arengu osas selge visioon.
- 2) Õppekavade uuendatud struktuur võimaldab viia läbi laiapõhjalist teoreetilist ja praktilist õpet, mis toetab süvendatud erialaõpet.
- 3) Akadeemia strateegiaks on arendada välja alternatiivsed, teistest Eesti kõrgkoolidest eristuvad õpirajad ja õppevormid, mis pakuksid sisseastujatele senisest enam valikuvõimalusi.
- 4) Akadeemia õppejõudude, üliõpilaste, vilistlaste ja huvirühmade vahel väljakujunenud vastastikune lugupidamine on heaks lähtekohaks järjepidevale õppekavaarendusele. Tööandjad panustavad erinevatel viisidel õppekavaarendusse.
- 5) Hea asukohaga ülikoolilinnak loob üliõpilastele meeldiva õppekeskkonna, mis soodustab nendevahelist suhtlust ja koostööd.
- 6) Akadeemial on professionaalsete teatrite ja teiste regionaalsete kultuuriasutuste toetus.

- 7) Akadeemias korraldatud laiahaardelised projektid toovad omavahel kokku erinevate erialade ja osakondade õppejõud ja üliõpilased.
- 8) Õppekavade integreeritud iseloom loob head tingimused koostööprojektideks ja võimaldab üliõpilastel minna sujuvalt üle erialasele tööle.
- 9) Ülikool pakub õppejõududele järjepidevat toetust oma õpetamisoskuste arendamisel.

Õppekavagrupiga seotud parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Juhtkond peaks tagama üliõpilastelt ja vilistlastelt formaliseeritud tagasiside kogumise süsteemi ladusa toimimise.
- 2) Õppetöö mõistes kriitilise tähtsusega tehniliste ressursside järjepidev hooldus ei peaks sõltuma Viljandi Kultuuriakadeemia ülikooli tasandil iga-aastaselt eraldatavatest ressurssidest, mis võivad aastate lõikes kõikuda. Soovitav oleks tagada kindlad sihtotstarbelised ressursid seadmete järjepidevaks ajakohastamiseks.
- 3) Akadeemial tuleks ulatuslikult tegeleda rahvusvahelistumisega (sh võiks vaadata üle oma keelepoliitika), et õppekavu edasi arendada ning pakkuda õppejõududele ning üliõpilastele paremaid mobiilsusvõimalusi.
- 4) Probleeme on VÕTA rakendamise tehnilise poolega. Soovitav on vastavat elektroonilist keskkonda uuendada.
- 5) Õppejõudude palgad on praegu TÜ miinumtasemel, mis vähendab akadeemia võimalusi kaasata õppetöösse parimaid professionaale.
- 6) Akadeemia peaks kaaluma viise, kuidas avada õppekavadel ligipääs ka erivajadustega üliõpilastele.
- 7) Soovitav oleks seada õppekavade vilistlaste ja üliõpilaste vahel sisse mentorlussüsteem.
- 8) Konfidentsiaalsete kaebustega tegelemise süsteem võiks olla selgem ning üliõpilasi ja õppejõude tuleks selle olemasolust paremini informeerida.

MUUSIKA (RKH)

Tugevused

- 1) Õppekava tugevuseks on nelja muusikaharu kombineerimine ühte õppekavasse ning koolimuusika ja helitehnoloogia moodulite integreerimine rütmimuusika moodulisse.
- 2) Õppekava on paindlik ja võimaldab ka osakoormusega õpet.
- 3) Tagasiside andmine on iga semestri lõpus kohustuslik ja väikesed õpperühmad ning tõhus õppetöö korraldus hõlbustavad õppejõudude ja üliõpilaste vahelist suhtlust. Kogutud tagasiside arutatakse üliõpilastega läbi.
- 4) Õppekava raames arendatakse mh üliõpilaste digipädevusi ja ettevõtlusoskusi ning nende teadmisi helitehnoloogiast. Suuresti praktikapõhine õpe annab üliõpilastele erialaseks tööks hea ettevalmistuse.
- 5) Õppejõud on erialaselt aktiivsed ja õppetöösse on kaasatud arvukalt külalisõppejõude.
- 6) Õppejõududele pakutakse tuge ja koolitust pilli- ja ansamblimängu hindamiskriteeriumite väljatöötamisel.
- 7) Õppejõud annavad üksteisele õppetöö kohta tagasisidet.
- 8) Akadeemias õpetavad paljud (ka hiljutised) vilistlased, kel on ühtlasi loominguiliselt aktiivsed. See loob olulise seose õppetegevuse ja töömaailma vahel ning aitab hoida alal sidet endiste üliõpilastega.
- 9) Õppejõud osalevad rahvusvahelistes võrgustikes.
- 10) Üliõpilaste ja õppejõudude vahel valitseb kogukonnatunne.

- 11) Tudengeid julgustatakse aktiivselt osalema üliõpilasvahetustes ning oma kogemusi teistega jagama.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Üliõpilastele pole alati selge, kuidas õppekava üldained seonduvad õppekava eesmärkidega. Soovitav on üldainete ja õpieesmärkide seos selgemalt välja tuua.
- 2) Õppejõudude e-õppe vahendite ja meetodite kasutamise oskuste arendamine tuleb seada prioriteediks.
- 3) Õppejõududele ei ole piisavalt välismobiilsuse võimalusi.
- 4) Õppejõud peaksid andma üliõpilastele nende edasijõudmise kohta ühtlustatud vormis regulaarset kirjalikku tagasisidet.
- 5) Üliõpilaste sõnul tehakse tunniplaanis pidevalt muudatusi, mistõttu on neil keeruline oma aega planeerida.
- 6) Akadeemia võiks suunata üliõpilasi omandama praktilist kogemust rendiettevõtetes ja kommertsstudiotes.
- 7) Klavereid tuleks regulaarselt hooldada ja häälestada.

PÄRIMUSMUUSIKA (MA), ühisõppekava Eesti Muusika- ja Teatriakadeemiaga

Tugevused

- 1) Pärimusmuusikal on Eestis tugev positsioon ja õppekava lõpetajatel palju töövõimalusi.
- 2) Koostöösidemed erialavaldkonna ja rahvusvaheliste partneritega on tugevad.
- 3) Ühisõppekavana saab Pärimusmuusika magistriõppekava kasutada kahe kõrgkooli ressursse, sh õppejõude. Õppejõud on samas ka aktiivsed praktikud.
- 4) Üliõpilased ja vilistlased hindavad õppetöö paindlikkust. Üliõpilaste hinnangul on neil lihtne õppejõududega suhelda.
- 5) Lõpetajate töölerakendumise määr on hea ning tihti leiavad nad tööd juba enne lõpetamist. Õppekava vilistlased on tööturul hinnatud.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Soovitav oleks uuesti üle vaadata Pärimusmuusika ühisõppekava profiil ja roll. Selleks tuleks korraldada avalik arutelu pärimusmuusika õppekava rolli üle 21. sajandil.
- 2) Soovitav on uurida, mis põhjustab õppekava vähest atraktiivsust ja sellest lähtuvat märgatavat langust sisseastujate arvus ja olematut sisseastumiskonkurssi.
- 3) Õppekava tugev eesti keele keskus võib osutada takistuseks koostööle rahvusvahelise pärimusmuusikakogukonnaga. Õppekava rahvusvahelistumise strateegiat tuleks ülikooli tasandil senisest enam toetada.
- 4) Puudub piisav rahastus, et viia läbi protsessipõhist õpet ja kaasata õppetöösse välisõppejõude ja –artiste.
- 5) Akadeemia võiks aktiivselt uurida, milliseid õppimise ja õpetamise võimalusi pakutakse õppejõududele ja üliõpilastele läbi rahvusvaheliste võrgustike.
- 6) Soovitav on rakendada VÕTA-t ka ülikooliväliste projektide eest.
- 7) Soovitav on luua platvorm, mille raames saaksid teha koostööd vilistlased ja praegused üliõpilased.

TANTSUKUNST (RKH)

Tugevused

- 1) Tantsukunsti õppekavale tuleb kasuks distsipliinideüleles loovlaboris toimuv orgaaniline koostöö teiste Viljandi Kultuuriakadeemia muusika ja teatrikunsti õppekavadega.
- 2) Olemas on multifunktsionaalsete stuudiote ja kaasaegsete tehniliste seadmetega varustatud multimeediakeskus.
- 3) Õppekaval on head praktika- ja koostöövõimalused kohalike koolide, kogukondade ja asutustega.
- 4) Õppekaval õpetavad pühendunud õppejõud.
- 5) Kodune õppekeskkond võimaldab üliõpilastel oma õpingutele pühenduda ja saada õppejõududelt järjepidevat tagasisidet.
- 6) Loominguline ja koostööpõhine õppetöö arendab üliõpilaste (enese)juhtimis- ja ettevõtlusoskusi.
- 7) Loominguliste ja pedagoogiliste kursuste kombineerimine tantsutehnikaga võimaldab teha koostööd paljude väliskõrgkoolidega.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Tantsukunsti õppekava ingliskeelne nimetus („*Dance Art*“) tuleks muuta selgemaks – kuigi õppekava fookuses on koolitada välja tantsuõpetajaid ja -ettevõtjaid, koolitatakse akadeemias välja nüüdistantsu viljelevaid tantsijaid ja koreograafe. Õppekava nimetuses võiks omandatavad pedagoogilised kompetentsid ja kogukondlik töö olla ühendatud selle tervikliku ja interdistsiplinaarse iseloomuga. Tantsuõpetajate- loojate ja -ettevõtjate puhul võiks kaaluda mitme Euroopa riigi eeskujul ingliskeelse nimetuse „*Dancemaker*“ kasutamist.
- 2) Õppekavas võiks asetada senisest enam rõhku põhitehnikatele ning seostada omavahel selgemalt tantsutehnilised, teoreetilised, pedagoogilised ja loomingulised õppeained.
- 3) Soovitav on lõpetada võimalikult kiiresti tantsuhoone ja spetsiaalse pörandakattega stuudiote ehitus.
- 4) Õppekavaarendus võiks olla senisest sidusam. Praegu on õppekavas rohkel arvul väiksemahulisi kursusi (nagu filmianalüüs ja fitnessstreening), mille asjakohasus ei tule rakenduskõrghariduse taseme tantsuõppe kontekstis selgelt esile. Soovitav on integreerida rütmi- ja koordinatsioonikursused tantsutehniliste ainete õppesse.
- 5) Õppetöösse võiks kaasata rohkem rahvusvahelisi erialaõppejõude.
- 6) Soovitav on järjepidevalt värvata õppekavale tööle noorema põlvkonna pedagoogiliselt pädevaid loovpraktikuid.
- 7) Üliõpilaste tagasisidesüsteem vajab edasiarendamist.
- 8) Üksikasjalikumalt tuleks uurida õpingute sageda katkestamise põhjuseid.
- 9) Soovitav on anda potentsiaalsetele sisseastujatele Tantsukunsti õppekava sisust võimalikult realistlik pilt.

TEATRIKUNST (RKH)

Tugevused

- 1) Õppekava võimaldab üliõpilastel valida õppeaineid selliselt, et ainekava kajastaks nende individuaalseid vajadusi (näiteks lavastamise ja näitlemise erialal), mille alusel nad saavad kujundada enda õpiteekonna vastavaks oma erialastele ambitsioonidele.

- 2) Tööandjad mängivad olulist rolli õppekava sisu, läbiviimise ja õpiväljundite kujundamisel, tagamaks, et õppekava vastab nende vajadustele. Õppekava raames on sõlmitud mitmeid koostöölepinguid erinevate teatri- ja kultuuriasutustega, mis võimaldavad üliõpilastele ulatuslikku juurdepääsu erinevatele teatriressurssidele. Rahvusvaheline suhtlus on aktiivne.
- 3) Õppejõudude ja üliõpilaste vahel valitseb positiivne ja produktiivne suhe, mis võimaldab üliõpilastel tunda end õppetöös võrdse partnerina. Õpingute raames toetatakse tugevalt üliõpilaste juhitud algatusi.
- 4) Õppekava viib läbi omavahel tihedalt suhtlev õppejõudude meeskond, keda ühendab kirg oma eriala vastu ning sidusalt metoodiline ja filosoofiline lähenemisviis õppetööle, mis kajastub selgelt õpimoodulite planeerimises ja õpiväljundite väljatöötamises.
- 5) Õppekavale on järjepidevalt tihe konkurss, mis võimaldab värvata sellele õppima kõige võimekamaid ja paremini motiveeritud üliõpilasi.
- 6) Üliõpilaste rahulolu nii oma õpikogemuse kui ettevalmistusega erialaseks tööks on kõrge.
- 7) Üliõpilastel on kindlad plaanid asuda tööle regionaalsetes teatrites ning luua piirkonda ka uusi ettevõtteid.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Tagada tuleks, et tööandjalt ja teistelt välistelt sidusrühmadelt kogutud informaalne tagasiside fikseeritakse ja edastatakse kogu õppekavameeskonnale.
- 2) Õppekavas peaks viima omavahel paremasse kooskõlla traditsioonilised ja kaasaegsed lähenemisviisid esitluskunstidele, mis ühendavad endas dünaamiliselt nii juba väljakujunenud kui eksperimentaalpraktikaid.
- 3) Soovitav on arendada välja inglise õppekeelega õppeaineid, et toetada õppekava rahvusvahelistumist.
- 4) Akadeemia peaks tõhusamalt toetama õppejõudude välismobiilsust ja muid rahvusvahelisi tegevusi.
- 5) Üliõpilasi tuleks julgustada uurima kõiki rahvusvahelise mobiilsuse võimalusi ning akadeemia peaks leidma viise, kuidas toetada üliõpilasi, kes soovivad artistina arendada oma rahvusvahelist profiili.
- 6) Õppekavajuhile, õppejõududele ja õppekavanõukogule tuleks kasuks regulaarne ja täpne ülevaade vilistlaste töölerakendumisest.

TEATRIKUNSTI VISUAALTEHNOLOOGIA (RKH)

Tugevused

- 1) Õppekava lõpetanud on erialasel tööturul hinnatud.
- 2) Pärast õppekavade integreerimisprotsessi on üliõpilastele tagatud senisest laialdasem juurdepääs erinevatele tehnilistele ressurssidele ja töökodadele. Õppekava raames on sõlmitud ka mitmeid koostöölepinguid erinevate teatri- ja kultuuriasutustega, mis võimaldavad üliõpilastele ulatuslikku ligipääsu erinevatele teatriressurssidele.
- 3) Integreeritud lähenemisviis õppetööle võimaldab üliõpilastel kujundada enda õpiteekond vastavaks oma individuaalsetele erialastele ambitsioonidele.
- 4) Õppekavas asetatakse läbivalt rõhku ettevõtlusoskuste arendamisele.
- 5) Tööandjad mängivad olulist rolli õppekava sisu, läbiviimise ja õpiväljundite kujundamisel, tagamaks, et õppekava vastab nende vajadustele.
- 6) Üliõpilaste rahulolu nii oma õpikogemuse, õppejõudude õpetamisoskuste kui ettevalmistusega erialaseks tööks on kõrge.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Integreeritud õppekava ühendab endas erinevaid õppeaineid, mis valdkonnas nõutavate teadmiste ja oskuste poolest vähemal või suuremal määral kattuvad. Selline lähenemisviis kätkeb endas riski, et õppekava laiapõhjalisus ei võimalda üliõpilasel piisavalt süveneda kitsamale suunale. Õppekava tuleks üle vaadata, et tagada üliõpilastele, sidus, piisavalt fookuseeritud ning erialaselt asjakohane õpikogemus.
  - 2) Liikumisel Tartu Ülikooli õppejõudude kvalifikatsioone puudutava strateegilise eesmärgi suunas, mille kohaselt peab kõigil vähemalt lektori ametikohal töötavatel õppejõududel olema aastaks 2018 doktorikraad, ei tohi jätta arvestamata, et rakenduskõrgharidusõppe õppekavade õppejõududel peab olema ka erialane töökogemus, valmistamaks üliõpilasi piisavalt hästi ette tööleasumiseks valitud erialal. Soovitav oleks uurida, kuidas õppejõudude erialase töö kogemust teiste riikide kõrgharidussüsteemides nende kvalifikatsioonitasemetega kõrvutatakse, et hinnata selle sisulist vastavust akadeemilistele kraadidele.
  - 3) Akadeemia peaks senisest enam toetama üliõpilaste välismobiilsust ja õppejõudude rahvusvahelist tegevust.
  - 4) Õppekavajuhile, õppejõududele ja õppekavanõukogule tuleks kasuks regulaarne ja täpne ülevaade vilistlaste töölerakendumisest.
  - 5) Üliõpilaste asumine erialasele tööle juba enne lõpetamist on viinud õpingute sageda katkestamiseni ja nende pikenenemiseni üle nominaalaja. Soovitav oleks luua võimalused arvestada osana õpingutest ka üliõpilaste erialase töö kogemust.
- 10.** Dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ p 41 sätestab, et hindamiskogumit kinnitab hindamisaruande 3 kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.
- 11.** Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi, leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele ning:

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Tartu Ülikooli muusika ja teatrikunsti õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedi hindamine läbi 7 aasta pärast.

Otsus võeti vastu 8 poolthäälega. Vastu 0.

- 12.** Nõukogu teeb Tartu Ülikoolile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 02.02.2019 tegevuskava aruandes toodud parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
- 13.** Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamiskogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Nõukogu saadab vaide EKKA hindamiskogule vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud

seisukohta. Kui valet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.

Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

14) Nõukogu arutas **Tallinna Ülikooli muusika ja teatrikunsti õppekavagrupi kvaliteedihindamise** dokumente.

Lähtuvalt ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punktides 3.7.3 ja 3.7.1 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi “Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel” punktidest 41.1 ja 42 sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Tallinna Ülikool kooskõlastas EKKAg õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 10.11.2016.
2. EKKA juhataja kinnitas 27.09.2017 korraldusega Tartu Ülikooli, Tallinna Ülikooli ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia muusika ja teatrikunsti õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedi hindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Hannu Apajalahti	komisjoni esimees – Lecturer, Sibelius Academy/University of the Arts Helsinki (Soome)
Gretchen Amussen	Director of External Affairs and International Relations, Paris Conservatoire (Prantsusmaa)
Paula Tuovinen	Vice-rector University of the Arts Helsinki (Soome)
Anthony Dean	Dean of Cultural Engagement/Professor of Performing arts, University of Winchester (Suurbritannia)
Ildikó Sirató	Associate professor, Institute for Literary and Cultural Studies, University of Pannonia (Ungari)
Sue Dunderdale	Director, writer, producer (Suurbritannia)
Ankna Arockiam	üliõpilane; Royal Conservatoire of Scotland (Suurbritannia)

3. Tallinna Ülikool esitas muusika ja teatrikunsti õppekavagrupis hindamisele järgmised õppekavad:

Koreograafia (bakalaureuseõpe)

Koreograafia (magistriõpe)

4. Tallinna Ülikool esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 23.08.2017, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 8.09.2017.

5. Hindamiskülastus Tallinna Ülikoolis toimus 02.11.2017.
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 8.01.2018, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 9.01.2018 ja millele Tallinna Ülikool esitas vastuse 17.01.2018.
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 22.01.2018. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 22.01.2018.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 02.02.2018 istungil 9 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Tallinna Ülikooli muusika ja teatrikunsti õppekavagrupi esimest ja teist õppeastet puudutavad tugevused, soovitud ning parendusvaldkonnad.

Komisjoni üldised soovitud seoses muusika ja teatrikunsti õppekavagrupiga Tallinna Ülikoolis, Tartu Ülikoolis ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias

- 1) Võttes arvesse õppejõudude, tudengite, vilistlaste ja tööandjatega läbi viidud intervjuusid soovib hindamiskomisjon korraldada erialavõrgustike algatusel üleriikliku (sh erinevate kõrgkoolide vahelise) arutelu seoses erinevate muusika ja teatrikunsti õppekavade rollide ning eesmärkidega Eesti kõrgharidus- ja kultuurimaastikul. Kaaluda võiks Eesti rahvatantsu ja -muusika õppekavade koondamist.

Õppekavagrupi tugevused

- 1) Õppekavad toetavad ettevõtlusoskuste arendamist.
- 2) Suhtlus õppejõudude ja üliõpilaste vahel on ladus ja informaalne.
- 3) Tagatud on hea ligipääs raamatutele ja e-õppe materjalidele.
- 4) 2019. aastal on kavas ehitada uus, tantsuõppeks sobivate ruumidega õppehoone.
- 5) Üliõpilased on rahul hindamise läbipaistvuse ja objektiivsusega.
- 6) Õppekaval õpetab väike arv kõrgelt kvalifitseeritud ning oma erialale kirglikult pühendunud õppejõude, kes teevad omavahel head meeskonnatööd. Õppejõududel on selge huvi hoida end kursis eriala viimaste arengusuundadega ja arendada õppekavasid edasi rahvusvaheliselt.
- 7) Õppejõudude vanuseline jaotus on heas tasakaalus.
- 8) Õppekavadel on dünaamiline vilistlaskond, kes on erialaselt aktiivne ja kujundab Eesti tantsumaastiku tulevikku.
- 9) Tudengite rahulolu õppe sisu, formaadi ja –meetoditega on üldjoontes kõrge.
- 10) Osana õpingutest osalevad üliõpilased teiste Eesti ja väliskõrgkoolide korraldatud töötubades.
- 11) Lõpetanute töölerakendumise määr on kõrge.
- 12) Üliõpilased on õpingutele väga pühendunud ja annavad aktiivselt tagasisidet.
- 13) Üliõpilaste tagasisidet võetakse tõsiselt ning õppekavaarenduses on see kesksel kohal.

Õppekavagrupiga seotud parendusvaldkonnad ja soovitud

- 1) Soovitatav on arendada välja ametliku tagasiside kogumise mehhanismid tööandjatelt, vilistlastelt ja muudelt huvirühmadelt uute väljakutsete ja võimaluste kohta erialases praktikas, mida edasise õppekavaarenduse käigus arvesse võtta.
  - 2) Õppekavadel ei ole asetatud piisavalt rõhku lavakoreograafiale, loomingulisele ja improvisatsioonilisele tööle ning nüüdistantsule. Selles mõttes on õppekavade nimetus (Koreograafia) mõnevõrra eksitav ja tuleks nende sisuga paremini kooskõlla viia.
  - 3) Parandada tuleks õppekavade sidusust. Magistrikava puhul on selleks soovitatav määratleda, mis moodustab õppekava tantsutehnilise tuumiku ning eemaldada õppekavast kursused, mis ei aita üliõpilaste oskusi loogiliselt üles ehitada ja pole tänapäevases kontekstis piisavalt relevantset, nagu näiteks karakteritantsu õppeaine.
  - 4) Etenduskunstide valdkonnas õpet läbi viivad Eesti õppeasutused võiksid omavahel senisest enam koostööd teha.
  - 5) Õppekavadele vastuvõtu süsteem (vahelduvatel aastatel rahva- ja nüüdistantsu erialale) tekitab üliõpilaste jaoks õppetöös lünki ning muudab õppekavade üldisest ülesehitusest arusaamise keeruliseks.
  - 6) Soovitatav on tagada õppekavadele välisrahastusest sõltumatult rahalised vahendid, mis võimaldaks üliõpilastel õpiväljundid täiel määral saavutada. Muuhulgas tuleks eraldada piisavad rahalised vahendid üliõpilaste välismobiilsuse toetamiseks ja välisõppejõudude kaasamiseks õppetöösse. Ajakohastada tuleb ka tehnoloogiat ning hankida sobivad tehnilised vahendid uue kavandatava õppehoone jaoks (valgus-, heli- ja IT-tehnoloogia).
  - 7) Kavandatavatele tantsustuudiotele on üliõpilaste ja õppejõudude tervise seisukohast hädavajalik paigaldada spetsiaalse kattega põrandad ning korralik tehniline infrastruktuur.
  - 8) Üliõpilastele tuleks nende loomingulise töö kohta anda õppeprotsessi vältel rohkem personaalset tagasisidet.
  - 9) Praktiline ja teoreetiline õpe võiksid olla omavahel senisest veelgi paremini sidustatud.
  - 10) Õppejõudude ressurss ei ole alati piisavalt tagatud – näiteks õpetab nüüdis/kompositsioontantsu regulaarselt vaid kaks õpetajat, mis ei pruugi olla üliõpilaste spetsiifiliseks väljaõppeks piisav. Vajalik on kaasata õppetöösse pikemateks perioodideks uute ideede ja pädevustega külalisõppejõude, eraldades selleks vajalikud rahalised vahendid. Erinevaid tantsužanreid õpetavate õppejõudude arv võiks olla paremas tasakaalus.
  - 11) Järjepidevalt ja süvitsi tuleks tegelda õppejõudude enesearendusega. Õppejõududele tuleks pakkuda senisest enam võimalusi osaleda konverentsidel ja festivalidel välismaal.
  - 12) Tudengid sooviksid õppetöös senisest enam süveneda nüüdistantsu erinevatesse stiilidesse.
  - 13) Tudengitele tuleks pakkuda karjäärinõustamist.
  - 14) Rohkem tuleks panustada ressurssi üliõpilaste välismobiilsusesse.
- 10.** Dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ p 41 sätestab, et hindamisnõukogu kinnitab hindamisaruande 3 kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.
- 11.** Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele järgmistel tingimustel:
- Vastavalt Vabariigi Valitsuse määruse „Kõrgharidusstandard“ (KHS) § 6 lg-le 5 *peavad õppekava nimetus ja ülesehitus olema kooskõlas ning kasutatavad õppemeetodid ja õppetöö läbiviimine, sealhulgas iseseisva töö ja praktika maht, toetama õppekava eesmärkide saavutamist.* Õppekavadel ei ole asetatud piisavalt rõhku lavakoreograafiale, loomingulisele ja

improvisatsioonilisele tööle ning nüüdistantsule. Selles mõttes on õppekavade nimetus (Koreograafia) mõnevõrra eksitav ja tuleks nende sisuga paremini kooskõlla viia. Samuti tuleks parandada õppekavade sidusust. Magistrikava puhul on selleks soovitatav määratleda, mis moodustab õppekava tantsutehnilise tuumiku ning eemaldada õppekavast kursused, mis ei aita üliõpilaste oskusi loogiliselt üles ehitada ja pole tänapäevases kontekstis piisavalt relevantid.

- KHS § 6 lg 7 punkt 4 järgi *tuleb õppetöös tagada vajalikud ruumid, mille sisustus ja varustus on küllaldane ja kaasaegne õppekavade eesmärkide saavutamiseks ning mille seisund vastab õigusaktides sätestatud tervisekaitse- ja ohutusnõuetele*. Üliõpilaste ja õppejõudude tervise seisukohast on hädavajalik paigaldada tantsuruumidesse spetsiaalse kattega põrandad ning korralik tehniline infrastruktuur (valgus-, heli- ja IT-tehnoloogia).
- KHS § 6 lg 7 punkt 1 näeb ette, et *õppetöös peavad olema olemas korralised õppejõud, kelle arv on nende ülesannetest, läbiviidava õppe- ja teadustöö mahust ning juhendatavate üliõpilaste arvust tulenevalt piisav, et õppekava eesmärged ja õpiväljundeid saavutada*. Õppejõudude ressursid ei ole alati piisavalt tagatud – näiteks õpetab nüüdis/kompositsioontantsu regulaarselt vaid kaks õpetajat, mis ei ole üliõpilaste spetsiifiliseks väljaõppeks piisav. Vajalik on kaasata õppetöösse pikemateks perioodideks uute ideede ja pädevustega külalisõppejõude, eraldades selleks vajalikud rahalised vahendid. Erinevaid tantsužanreid õpetavate õppejõudude arv võiks olla paremas tasakaalus.

12. Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 53 lg 1 p 2 järgi on *haldusakti kõrvaltingimus haldusakti põhiregulatsiooniga seotud lisakohustus* ja p 3 kohaselt ka *lisatingimus haldusakti põhiregulatsioonist tuleneva õiguse tekkimiseks*. HMS § 53 lg 2 p-d 2 ja 3 sätestavad, et *haldusaktile võib kehtestada kõrvaltingimuse, kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata või kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel*. Nõukogu leidis, et kõrvaltingimusega tuleks järgmine õppekavagrupi kvaliteedihindamine viia läbi 5 aasta pärast ning dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ punktide 41.1 ja 42 alusel

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Tallinna Ülikooli muusika ja teatrikunsti õppekavagrupi esimese ja teise õppeastme kvaliteedi hindamine läbi 7 aasta pärast järgmise kõrvaltingimusega:

Tallinna Ülikool esitab hiljemalt kuupäevaks 02.02.2020 ingliskeelsena punktis 11 kirjeldatud puuduste kõrvaldamise kohta aruande. Kõrvaltingimuse täitmise hindamiseks kaasatakse hindamiskomisjoni liikmeid.

Otsus võeti vastu 9 poolthäälega. Vastu 0.

13. Nõukogu teeb Tallinna Ülikoolile ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 02.02.2020 tegevuskava ka aruandes toodud muude parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
14. Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaide EKKA hindamiskomisjoni 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Nõukogu saadab vaide EKKA hindamiskomisjoni vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud

seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.

Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

- 15) Nõukogu arutas **Tartu Ülikooli institutsionaalse akrediteerimise** tegevuskava ning leidis, et tegevuskava sisaldab piisaval määral asjakohast informatsiooni hindamisaruandes välja toodud parendusvaldkondade ja soovitude arvestamise kohta. Nõukogu otsustas tunnustada Tartu Ülikooli sisuka ja konkreetse tegevuskava eest. EKKA saadab ülikoolile kokkuvõtte hindamisnõukogu arutelu tulemustest.
- 16) Nõukogu arutas **Tallinna Tehnikaülikooli institutsionaalse akrediteerimise** tegevuskava ning leidis, et tegevuskava sisaldab piisaval määral asjakohast informatsiooni hindamisaruandes välja toodud parendusvaldkondade ja soovitude arvestamise kohta, va mõned erandid (n teaduspõhine õpe), mille kohta annab EKKA ülikoolile tagasisidet. Nõukogu otsustas tunnustada Tallinna Tehnikaülikooli juba ette võetud tegevuste eest (õppekavade arvu vähendamine; tugisüsteemid välisüliõpilastele; doktoriõppe vastuvõtu põhimõtete muutmise).
- 17) Nõukogu arutas **Tallinna Tehnikakõrgkooli institutsionaalse akrediteerimise** tegevuskava ning leidis, et tegevuskava sisaldab piisaval määral asjakohast informatsiooni hindamisaruandes välja toodud parendusvaldkondade ja soovitude arvestamise kohta, va mõned erandid (üliõpilaste väljalangevuse vähendamise meetmete rakendamine; TAL'i puudutavate eesmärkide selgepiirilisus), mille kohta annab EKKA kõrgkoolile tagasisidet. Nõukogu otsustas tunnustada Tallinna Tehnikakõrgkooli sisuka tegevuskava eest.
- 18) Nõukogu arutas **Sisekaitseakadeemia sisekaitse ning ärinduse ja halduse õppekavagruppide kvaliteedihindamise** tegevuskava ning otsustas tunnustada kõrgkooli sisuka tegevuskava eest, mis sisaldab piisaval määral asjakohast informatsiooni hindamisaruandes välja toodud parendusvaldkondade ja soovitude arvestamise kohta. EKKA juhib tagasisides tähelepanu üksikutele parendusvaldkondadele (suurem konkreetsus mõningates punktides), millele oleks edaspidi soovitatav enam tähelepanu pöörata.
- 19) Nõukogu arutas **Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli tervishoiu ja meditsiini õppekavagruppide kvaliteedihindamise** tegevuskava ning otsustas tunnustada kõrgkooli sisuka tegevuskava eest, mis sisaldab piisaval määral asjakohast informatsiooni hindamisaruandes välja toodud parendusvaldkondade ja soovitude arvestamise kohta. Nõukogu juhib tähelepanu vajadusele suurendada doktorikraadiga õppejõudude hulka, eriti arvestades avatava magistriõppe vajadusi.
- 20) Nõukogu arutas **Tartu Tervishoiu Kõrgkooli tervishoiu õppekavagrupi kvaliteedihindamise** tegevuskava ning otsustas tunnustada kõrgkooli sisuka tegevuskava eest, mis sisaldab piisaval määral asjakohast informatsiooni hindamisaruandes välja toodud parendusvaldkondade ja soovitude arvestamise kohta.
- 21) Nõukogu arutas **Tartu Ülikooli tervishoiu õppekavagrupi kvaliteedihindamise** tegevuskava ning võttis selle teadmiseks. Nõukogu juhib tähelepanu sellele, et hindamisest möödunud aja jooksul peaks olema enam konkreetseid tegevusi ja tulemusi, seda eriti õendusteaduse õppekava õppejõudude osas.

Tõnu Meidla
Nõukogu esimees

Hillar Bauman
Nõukogu sekretär